

44.

Mostovi

maj, 2008

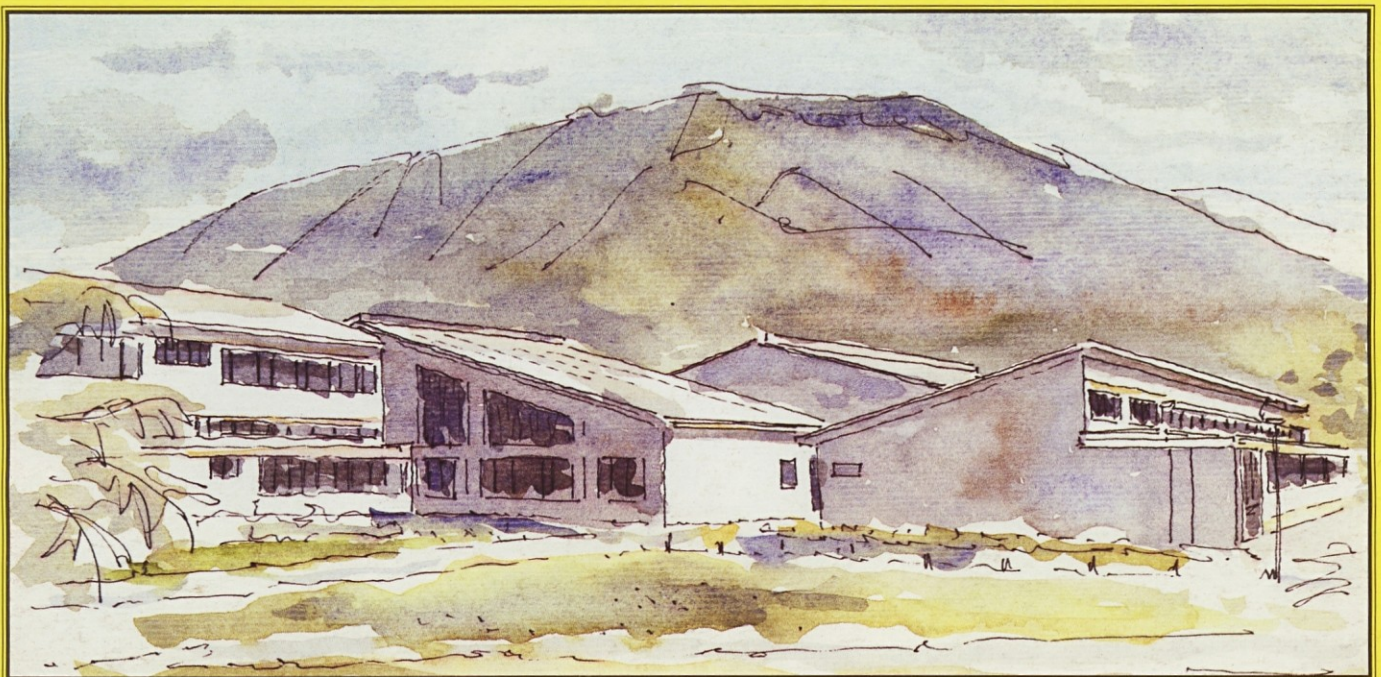
Abecedarium

vnd der klein Catechismus
In der Windischen
Sprach.

Ane Buquice / is tih se ty
Wladi inu preprosti Slouenci
mogo lahku vkratkem zhasit
brati nauuzhiti / Vrih so tudi
ty vegshy stufi te kerszhanste
Vere inu ane Wolycue /
te so prepisane od anis
ga Peryatila vseh
Slouenzou.

Trubarjevo leto
2008

Dragi učenci, spoštovani starši in delavci šole!

Že tretje leto spremljam utrip dela na OŠ Križe kot ravnateljica. Vedno znova me pozitivno presenečajo dosežki in uspehi učencev, pripravljenost staršev za sodelovanje ter motiviran pristop vseh zaposlenih k opravljanju nalog in reševanju problemov. Tako šola ni le stavba, ampak predvsem prostor povezovanja in sodelovanja. Ponosno lahko trdim, da je naša šola dobra šola. To dokazujejo tudi uspehi učencev na tekmovanjih iz znanja, rezultati na športnih tekmovanjih, izvedeni projekti in mnoge druge dobro opravljene naloge.

Vsem, ki ste k temu kakorkoli pripomogli, se iskreno zahvaljujem.

Erna Meglič, ravnateljica

ŠOLSKO LETO 2007/2008

Vsebina letošnje številke glasila Mostovi

❖ *Dogodki v šolskem letu 2007/2008*

❖ *Literarni prispevki učencev*

❖ *Trubarjevo leto 2008*

❖ *Smeh, zabava in prosti čas*

MOSTOVI – Glasilo Osnovne šole Križe
Za glasilo smo se trudili učenci in učitelji na šoli Križe, odgovornost prevzeli Mitja Spreizer, Simona Zupan in Betka Potočnik in upamo, da boste v glasilu našli tudi košček sebe.
Tiskarski skrat pa prevzema odgovornost za vse napake, ki jih boste našli na naslednjih straneh.
Tisk – tiskarna Uzar Tržič; šolsko leto 2007-08; številka 1; letnik XIV

DOGODKI V ŠOLSLEM LETU 2007/2008

OPIŠIMO NAŠO ŠOLO

Devetletno osnovno šolo Križe pri Tržiču obiskuje 325 učencev iz Križ in okoliških vasi. Bolj oddaljeni se v šolo pripeljejo z avtobusom, večina pa lahko pride peš po urejenih poteh.

Osnovna šola Križe je organizirana kot samostojna osnovna šola s 17 rednimi oddelki, 5 oddelki podaljšanega bivanja in oddelkom jutranjega varstva. Tako je za učence poskrbljeno od 6. ure zjutraj pa do 16.30 popoldne. V tem času šolska kuhinja poskrbi tudi za 4 obroke (zajtrk, malico, kosilo in popoldansko malico).

Šolo uspešno vodi ravnateljica s pomočjo pomočnice. Na šoli je zaposlenih še 36 pedagoških delavcev, pedagoginja, psiholog ter 11 tehničnega kadra.

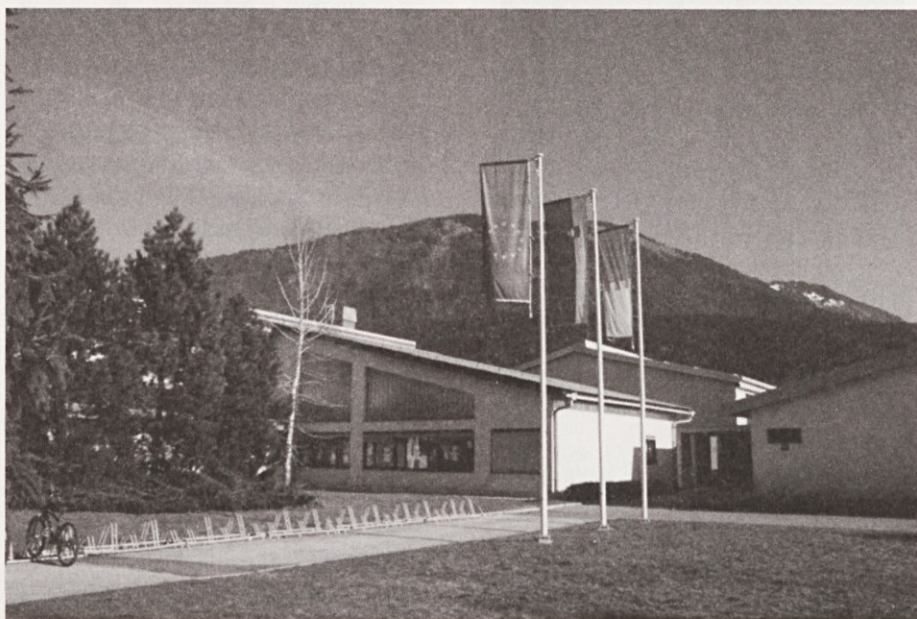
Naša šola je podeželska šola, majhna in prijazna. Kljub svoji majhnosti pa sodelujemo na številnih področjih in dosegamo lepe rezultate, tudi na regijski in državni ravni. Vsako leto se lahko pohvalimo s številnimi priznanji in osvojenimi medaljami. Naši mladi raziskovalci pa vsako leto dokazujejo, da smo na pravi poti.

Sodelujemo v številnih projektih:

- Mreža šol
- Comenius
- EKO ŠOLA
- ŠKL– odbojka, med dvema ognjema
- ARMAL
- Sodelovanje z Ljudsko šolo Borovlje
- Kakovostno izvajanje razrednih ur
- Mediacija v šoli
- Pomladni dan

Poleg projektov imamo na šoli letno kar 1260 ur interesnih dejavnosti, organiziramo pester program različnih krožkov s kulturnega, športnega, tehničnega, raziskovalnega, naravoslovnega in splošno poljudnega področja. Poleg mentorjev učiteljev so v vodenje interesnih dejavnosti vključeni tudi zunanji sodelavci.

B.P.

SPREJEM PRVOŠOLCEV

Šolski svet znova oživi vsako jesen. Novo svežino in toplino temu svetu prinašajo tudi prvošolci, otroci, ki prvič prestopijo šolski prag. Iz varnega vrtčevskega zavetja se naenkrat znajdejo pred "velikimi" vrati šole. Da vstop v svet uka le ne bi bil pretežak, se prav vsako leto zanje posebej potrudimo. Tudi na OŠ Križe. Otroci so se lahko v ponedeljek, 1. septembra, ob 17. uri prepričali, da tudi v "veliki" šoli živijo pravljice. V ta čarobni svet je kriških 42 prvošolk in prvošolcev popeljala igrice Škrat Kuzma, ki so jo zaigrali učenci dramskega krožka naše šole.

E.M.

EKO ŠOLA

Naša šola je letos v projektu Eko šola. Doseči želimo:

- Razvijanje pozitivnih medsebojnih odnosov,
- Vzgajanje za zdrav način življenja v zdravem okolju (gibanje),
- Učinkovita raba naravnih virov (voda),
- Vzpodbijanje trajnostne mobilnosti v prometu,
- Vzgajanje za okoljsko odgovornost,
- Izvajanje celostnega pristopa vzgoje in izobraževanja v programu Ekošola kot način življenja,
- Osveščanje učencev in delavcev šole za ločeno zbiranje odpadkov, skrb za okolico,
- Varčevanje z energijo, papirjem (zbiralne akcije) in vodo (sodelovanje z Armalom),
- Organizirati dobrodelno prireditev za prizadete v poplavih septembra 2007 – 23. oktober 2007,
- Organizacija ekodneva – sobota, 29. marca 2008. Na ekodnevni so se predstavili vsi projekti ekošole,
- Organizacija dneva Šport treh generacij – sobota, 10. maj 2008.

Zbiranje izrabljenih predmetov

V okviru omenjenega projekta posamezni razredi naše šole tekmujejo med seboj.

Zbiramo:

- izrabljene tonerje za laserske tiskalnike ter fotokopirne stroje,
- kartuše za inkjet tiskalnike,
- trakove za matrične tiskalnike in fakse.

Napotki za ravnanje z izrabljenimi tonerji, kartušami ter trakovi:

ob menjavi tonerja, kartuše ali traku ne zavrzite originalne embalaže, ampak jo skupaj z izrabljenim materialom odložite v namenski zabojnik. Če pa embalaže nimate več, zavarujte toner, kartušo oz. trak tako, da jih dajte v vrečko. S tem boste preprečili prašenje ter iztekanje

neuporabljenih barv, saj je le - to izredno težko odstraniti z oblačil ter ostalih površin.

Tonerjev, kartuš ter trakov ne razstavlajte, saj s tem poškodujete plastično ohišje.

S.Z.

TELOVADIMO S ČASOPISNIM PAPIRJEM

Prav tako smo v okviru EKO ŠOLE pri športni vzgoji izvedli učno uro, pri kateri so učenci kot pripomoček uporabljali časopisni papir. Bilo je zanimivo in zabavno.

B.P.

TEHNIŠKI DAN PRVEGA RAZREDA

V OŠ Križe smo v začetku meseca oktobra v 1. razredu izvedli tehniški dan z naslovom Oblikujemo iz naravnega materiala. Učenci so prinesli različen naravni material, nabran v gozdu, na polju ali v sadovnjaku. Izdelovali smo slike iz naravnega materiala, ptičje strašilo in tetko jesen. Izdelke smo ob zaključku tehniškega dneva razstavili na hodniku in v avli naše šole.

A.P.

ŠPORTNE AKTIVNOSTI NA OŠ KRIŽE

Na naši osnovni šoli letos poteka veliko športnih aktivnosti, v katerih sodeluje veliko učencev. Ena izmed teh je odbojka (projekt ŠKL), kjer sodelujejo učenci sedmih, osmih in devetih razredov.

Učenke od 1. do 5. razreda se lahko udeležijo gimnastike, učenci in učenke od 1. do 5./9 lahko obiskujejo lokostrelstvo, od 2. do 5./9 razreda rokomet, od 1. do 2. razreda nogomet, od 1. do 5./9 namizni tenis, od 1. do 5./9 košarka, od 3. do 4. razreda splošna telesna vadba, 1. do 2. razreda splošna telesna vadba.

A.R.

SLAB DAN NA OŠ KRIŽE

Spet se je na OŠ Križe odvijala dramatična tekma, med OŠ Križe in OŠ Zbora odposlancev Kočevje. Kot zmeraj je prvo sledilo ogrevanje, na parketu je bilo videti vrvež, ki je bil podoben roju mravelj. Tod te mravlje so bile polne navdiha za borbo. In tako se je začelo.

Sledil je sodnikov žvižg, točke so se začele seštevati. Na semaforju OŠ Kočevje so se seštevale kot zvezde na nebu, na našem semaforju pa kakor da bi se odštevale ali podirala drevesa. Med igro se je živčnost stopnjevala in postajala vse višja in višja. Na vrsti so bili fantje, ki z igro deklet niso bili preveč zadovoljni, da pa ne bi bile vsega kriva dekleta, tudi fantje niso bili prav ogreti ali pa je bila žoga začarana. Nestrpnost je bila vse višja do zadnjega sodnikovega žvižga. Obrazi naših učencev so se ob izgubi povesili in zgubali kot kakšne maske.

Slaba volja je hitro minila, do naslednjic pa obljubim, da bom poiskala tisto čarobno paličico, ki bo žogo odčarala.

Pia Bečan, 8.a

TEHNIŠKI DAN PETEGA RAZREDA

V četrtek, 24.1.2008, smo imeli tehniški dan. Pogovarjali in učili smo se o hrani. Imeli smo pet ur. Od tega smo se prvo uro pogovarjali, potem smo raznesli malico, drugo in tretjo uro pa smo pripravljali preproste jedi. Pri pripravi smo si pomagali z noži, podlagami za rezanje, ter različnimi krožniki in skledami. Vsak je moral prinesiti eno sadje in eno zelenjavo. Pripravljali smo tri majhne obroke: bananino mleko, sadno solato in kruhke s skutinim namazom, obložene z zelenjavo. V naši skupini smo pripravljale kruhke, ki smo jih namazale s skutinim namazom in jih obložile s prej narezano zelenjavo. Vsak je moral prinesiti eno sadje in eno zelenjavo. Pri naši skupini smo uporabljale samo zelenjavo, ki sta jo najprej Maruša in Žana oprali, nato pa smo jo Ula, Živa, Iza in jaz razrezale. Imele smo tudi nekaj zelenjave, ki jo je bilo treba naribati, na primer koleraba, naribale pa smo tudi nekaj korenja.

Nato sta Iza in Živa naredili skutin namaz, v katerem je bilo pol lončka skute in naribano korenje oz. koleraba. Potem je Ula narezala francosko štruco, ostale pa smo jih mazale in in delale na njih obrazke iz narezane zelenjave. Nato smo za sabo pospravile, usedli smo se za mize, pripravili pogrinjke in pojedli, kar smo naredili. Všeč mi je bilo vse, najbolj pa bananino mleko ter kruhek s korenčkovim namazom in surovim brokolijem. Zadnji dve uri smo delali plakat o zdravi prehrani in ga predstavili, sestavljali pa smo tudi jedilnik, ki ga bo učiteljica mogoče predlagala za šolski jedilnik, če bo vseboval dovolj vitaminov in zdrave hrane. Na tehniškem dnevu mi je bilo všeč, ugotovila sem, da je surov brikoli tudi zelo dober, mislim pa, da še v življenju nisem pojedla toliko zelenjave, kot sem jo danes.

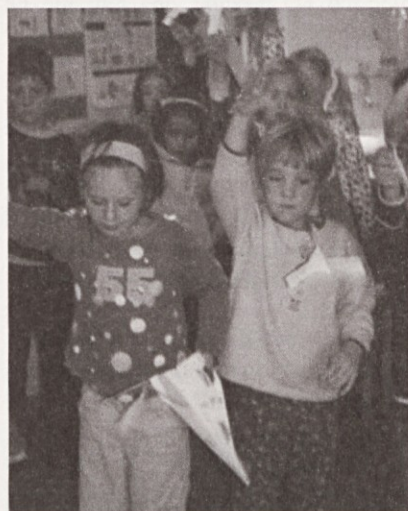
Maša Remškar, 5.a

RAKETA IN HELIKOPTER

V prvih razredih smo v oktobru pri Likovnem pouku izdelovali raketo in helikopter. Učenci so se naučili gubanja enostavnih linij, natančnega striženja po črti in orientacije v prostoru. Naše izdelke smo preizkušali na različne načine.

A.P.

SNUBAČ

11.2.2008 smo si v naši šoli prvo šolsko uro ogledali igro Snubač, ki so nam jo zaigrali Janez Kikel, Marja Bohinjec in David Ahačič. Vsi igralci so člani humoristične skupine Smeh iz Trziča. Igra govori o dveh sosedih in hčeri starejšega sosedu. Mlajši sosed se želi poročiti z hčerko svojega sosedu in mu to tudi pove. Sosed je navdušen, da bo zasnubil njegovo hči, vendar ona tem nič ne ve, zato se med govorom ko se sosed pripravlja da bi jo zasnubil sporečeta zaradi pašnikov ki jih je omenil. Ko hči izve, da jo je hotel zasnubiti, pride sosed nazaj, vendar mu tudi v drugo ne uspe, saj se sporečeta zaradi psa. Pa vendar je sosedu uspelo zasnubiti hči, ampak sta se nato spet sporekla. Meni je bila igra všeč in sem ob njej uživala.

Eva Močnik, 8.a

PROJEKTNO DELO PRI MUCI COPATARICI

Na naši šoli smo v lanskem šolskem letu prejeli vabilo na natečaj »Pri mucu Copatarici«. Natečaj je bil organiziran ob praznovanju 50. obletnice izida slikanice Muca Copatarica. Ideja se nam je zdela zanimiva in odločili smo se, da jo bomo uresničili v šolskem letu 2007/2008. Tako se je z začetkom novega šolskega leta pričel odvijati tudi projekt PRI MUCI COPATARICI. V projektu so sodelovali učenci OPB 1. a in 1. b razreda.

Naš glavni namen je bil spoznati knjigo Muca Copatarica in se navaditi na nošenje in pospravljanje copat. Učiteljice smo si skupaj z učenci zadale veliko ciljev ter izpeljale številne dejavnosti, da smo dosegli zastavljena namena.

- Za začetek smo poslušali zgodbo o mucu Copatarici, jo obnovili, pripovedovali in ji spremenili konec ali zgodbo nadaljevali po lastni domišljiji ter izdelali hišo muce Copatarice.
- Spoznali smo značilnosti mačk in vrste mačk, iskali in si ogledali knjige o mačkah, reševali uganke in seveda izdelali mačke iz različnih materialov (muca iz papirja, kartona, blaga in gume).

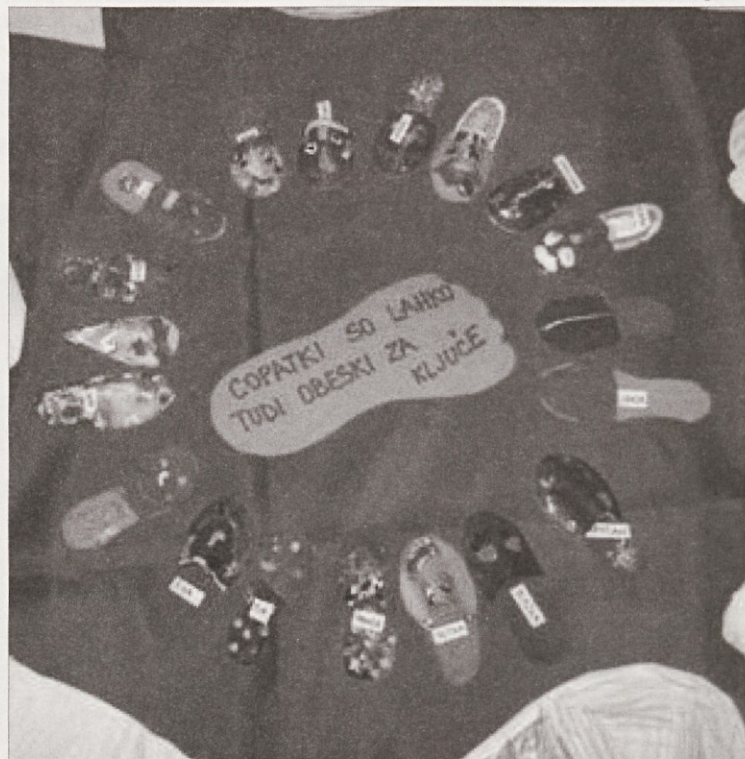
- Med našim delom smo se veliko igrali (mačke in miši, slepa miš) in se igrali igro spomin, ki smo jih izdelali sami.
- V Trziškem muzeju smo obiskali čevljarsko oddelek:
  - ogledali smo si staro čevljarsko orodje,
  - se seznanili, kako so čevlje izdelali nekoč,
  - srečali smo »šuštarja«, ki nam je pokazal, kako še danes ročno naredijo čevlje.
- Nikakor nismo želeli izpustiti pridobljenega znanja, zato smo tudi sami izdelali copate iz blaga, usnja in papirja.

Vse dejavnosti pa je povezovala rdeča nit:

- izdelovali smo risbice, barvali pobarvanke ter vse to uporabili, da smo izdelali lastne knjige,
- peli pesmi (Mucina pesem, Pleza mucek, Kje je copatek, Katka brez copatka, Naš muc),
- urejali garderobe in bili pozorni, da smo nosili copate.

Ob koncu projekta smo naše izdelke razstavili in pokazali vse, kar smo se naučili, na kulturni prireditvi. Prišli so nas pogledat starši ter se navdušili nad našim delom in se spomnili tudi na čase, ko so oni prebirali knjigo o mucu Copatarici.

Nosilki projekta:
Romana Gubanc in Simona Župan

POKLJUŠKI MARATON 2008

Tudi letos smo se učenci OŠ Križe udeležili Pokljuškega maratona. Nekaj udeležencev nas je bilo s planinskega krožka, ostali pa učenci izbirnega predmeta šport za sprostitev. V oblačnem sobotnem jutru, 2. februarja, smo se ob osmi uri, jaz sicer brez volje, z avtobusom odpravili izpred šole.

Pot nas je vodila iz Križev mimo Radovljice, skozi Bled in Gorje do Pokljuke. Tam smo se razdelili v dve skupini. Ena skupina z učiteljema Anžetom in Marušo je odšla na tekaški poligon, druga pa z Dragi in Olgo na planino Javornik. Jaz sem odšla z drugo skupino na pohod. Pridružila se nam je še ena šola iz Ljubljane in trije vodiči.

Po slabi uri prijetne hoje po čisto zimski pokrajini skozi gozd, smo prispeli. Planina se mi je z majhnimi pastirskimi kočami zdela kot iz pravljice. To je bil kraj kjer bi takoj preživela kakšen teden počitnic. Brez medvedov, seveda. Po malici smo začeli z gradnjo igluj, saj je bilo snega več kot dovolj. Med delom je priletela tudi kakšna snežena kepa. Ko smo z delom končali, smo opazili da naš iglu le ni tisti pravi, kot na severnem tečaju. Pa kaj, važno je, da smo se zabavali.

Počasi smo se začeli odpravljati proti Pokljuki, kjer smo se dobili z našimi »tekači« in počakali na podelitev nagrad. Še čakanje...ali bo moja številka izžrebana? Ne, ni bila. Sem bila pa vesela, ker je bila Tinina. Zdaj pa še pot domov.

Kljub jutranji slabi volji sem se zdaj počutila super in mi ni bilo žal preživelega dneva v naravi s prijatelji. Pa še snega smo imeli čez glavo – dobesedno.

Nina Pangeršič, 7.b

POHOD NA PLANINO USKOVNICO

V sredo, 23. januarja 2008, smo imeli športni dan. Izbrali smo lahko sankanje s pohodom, drsanje s sprehodom okrog jezera ali smučanje. Sam sem izbral sankanje, ker nimam smučarske opreme. Že nekaj dni pred odhodom smo izvedeli, da ne bo dovolj snega za sankanje.

Eno uro smo se vozili do biatlonskega strelišča na Pokljuki. Odpravili smo se čez tekaško progo in odšli po potki skozi gozdiček. Ko smo prišli iz gozdička, sem v kotanji pod potjo opazil tablo, okrog nje pa polno kamnov. Prijatelj mi je povedal, da so to zdravilni kamni. Ozdravijo te, če se usedeš nanje.

Po zaledeneli poti smo prišli do mostu. Prečkali smo ga in nato šli navkreber po poti. Prišli smo do dolinice. Pot nas je vodila do skupine planšarskih hiš, kjer smo pojedli malico. Malo smo še počili, nato pa smo se po isti poti vrnili k avtobusu. Pohod mi je bil všeč in mislim, da se ga bom udeležil še kdaj.

Marko Ferlic, 5.b/8

POHOD NA BLEGOŠ

Med Selško in Poljansko dolino stoji mogočen Blegoš, ki smo ga osvojili mladi planinci iz OŠ Križe. To je bil že naš tretji pohod v tem šolskem letu.

Naš običaj je, da se zberemo pred OŠ Križe, tam se dogovorimo, kako se bomo peljali. Vedno nam priskočijo na pomoč starši, ki nas peljejo do izhodišča našega pohoda. Tokrat je bila vožnja malo daljša, saj smo se zapeljali skozi Škofjo Loko, Poljane, Javorje do Črnega Kala, ki je bilo naše izhodišče. Za ogrevanje naša pot ni bila strma. Proti vrhu Blegoša pa je bil vedno hujši klanec in pot je bila malce zasnežena. Bolj smo se bližali vrhu, vedno bolj smo imeli občutek, da je to naš zimski pohod, saj je močno pihalo. Žal nismo bili deležni čudovitega razgleda, ki nam ga ob jasnem vremenu ponuja Blegoš, toda kljub temu smo bili zelo zadovoljni. Osvojili smo ga golega, belega in razpihanega, tak kot je Blegoš pogostokrat. Poleg tega pa so nas vso pot proti vrhu spremljali pogledi na opuščene bunkerje, ki so ostanki Rupnikove linije. Ni bilo dovolj mraz, da ne bi še malo pokukali v bunkerje, saj to je za otroke vedno zelo vabljivo.

Po osvojenem vrhu smo se po strmi poti spustili do koč. Koča je bila topla in prilegel se nam je vroč čaj in seveda zaslužen sendvič. Po krajšem počitku smo se odpravili navzdol po drugi poti. Polni energije in dobre volje smo se vračali proti našim avtomobilom. Na koncu pa smo se že pogovarjali o naslednjem srečanju, to pa je MIKLAVŽEVANJE, ki ga vsi otroci nestrpnostno pričakujejo v mesecu decembru.

mentorica: Dragica Štalc

OSNOVNA ŠOLA KRIŽE SODELUJE V OKOLJSKI AKCIJI

Velik problem za okolje in zdravje ljudi so še vedno številna črna odlagališča nevarnih odpadkov. Osnovna šola Križe je v okviru projekta EKO ŠOLA vključena v okoljsko akcijo: Očistimo Slovenijo nevarnih odpadkov. Učenke in učenci bodo izvajali popise črnih odlagališč nevarnih odpadkov na območju občine Trzič.

Naše naloge so:

- ✓ poiskati črna odlagališča azbestnih in ostalih nevarnih odpadkov in jih evidentirati (azbestni odpadki, avtomobilske pnevmatike, železo, bela tehnika, avtomobili, akumulatorji, itd.),
- ✓ dobiti okvirno število, velikost, lokacije črnih odlagališč,
- ✓ anketirati krajanke v zvezi s črnimi odlagališči nevarnih odpadkov in rezultate ankete posredovati županom in lokalnim medijem,
- ✓ razstaviti rezultate ankete in fotografije odlagališč na naši šoli,
- ✓ z rezultati celotne okoljske akcije seznaniti župana in komunalno podjetje.

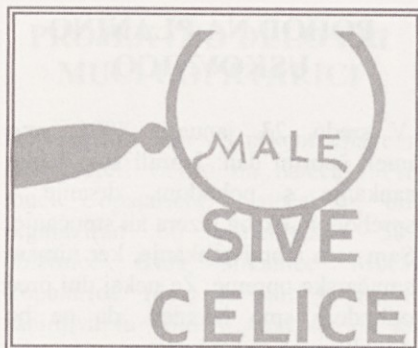
Časovni raspored popisov črnih odlagališč nevarnih odpadkov:

- ✓ V mesecu novembru bodo učenci popisovali na območju naselij Pristava, Križe, Sebenje in Žiganja vas,
- ✓ V mesecu decembru bodo učenci popisovali na območju naselij Breg, Retnje, Gozd in Senično.

Zavedamo se, da lahko že majhna pločevinka lahko povzroči veliko škode v naravi. Z našim delom bomo poskušali vzpodbuditi mišljenje pri ljudeh, da je potrebno proizvesti čim manjšo količino odpadkov, kajti le tako in s pravilnim ločevanjem in odlaganjem se bo količina odpadkov zmanjšala.

Želimo si, da bodo rezultati akcije bistveni podatek in pomoč županu in komunalnemu podjetju pri odpravljanju in sanaciji črnih odlagališč azbestnih in ostalih nevarnih odpadkov.

mentorica: Martina Praprotnik

NAŠA ŠOLA NA KVIZU MALE SIVE CELICE

V četrtek, 18. 10. 2007, so učenci 7.a sodelovali v kvizu Male sive celice. Tekmovali so na gorenjskem predtekmovanju v OŠ Cvetka Golarja v Škofji Loki. Sodelovalo je 21 šol in skupaj 42 ekip. OŠ Križe so zastopali naslednji učenci:

V prvi ekipi so tekmovali in dosegli 6. mesto:

Anžej Hladnik
Filip Žle
Ajda Remškar

V drugi ekipi so tekmovali in dosegli 13. mesto:

Petra Kous
Vid Žepič
Eva Kryštufek

Z Gorenjske pa sta se na televizijsko oddajo uvrstili OŠ Škofja Loka in OŠ Cvetka Golarja.

B.P.

NARAVOSLOVNI DAN GOZD

V začetku oktobra smo se z učenci 2.a in 2.b razreda odpravili v bližnji gozd. Tam smo najprej opazovali drevesa, nato pa še ostale rastline v gozdu in tudi živali.

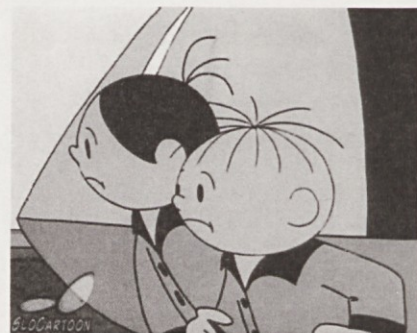
HIŠA EKSPERIMENTOV

V četrtek, 20.9.2007, ob sedmih smo šli v hišo eksperimentov. Vozili smo se približno eno uro. Ko smo se vozili, smo opazovali avtomobile. Med vožnjo mi je bilo dolgčas. Ko smo prišli Ljubljano, smo hodili do hiše eksperimentov. Šli smo mimo Prešernovega kipa, Zmajevega mostu in Tromostovja.

Prišli smo do hiše eksperimentov. Ko smo vstopili, so nas pozdravili in povedali, kje kaj piše in kako kaj deluje. Prvi eksperiment je bil zračni top. Ta je bil narejen iz soda in gume. Vsi eksperimenti so bili zanimivi, eden je bil z ognjem, le ta je bil zelene, vijolične, modre in rumene barve. Lahko smo se ulegli na bodice. Oblekli so me v balon. Vse eksperimente sem preizkusil. Nekateri eksperimenti so bili zabavni, drugi pa zanimivi. Časa smo imeli samo petinštirideset minut. Za nami je bila na vrsti druga šola. Če si bi bil preveč časa na enem eksperimentu, ni bilo časa za drugega. Ko je čas potekel, smo se oblekli in šli proti parku. V parku smo pojedli malico in potem smo šli na avtobus. Ko smo se peljali domov, sem zaspal.

Miha Poljanc, 4.a

AKTIVNOSTI V PROJEKTU COMENIUS

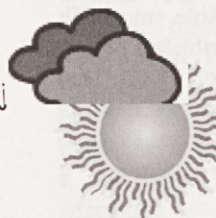
Ker naša šola sodeluje tudi v projektu **Comenius** s šolami na Irskem, v Italiji, na Poljskem, v Nemčiji in v Španiji, smo izdelali načrt dela v letošnjem letu.

Tule si ga lahko ogledate.

Socrates Comenius Education and Culture

Termin	AKTIVNOST	Razred
od septembra 2007 do marec 2008	OPAZOVANJE VREMENA IN DNEVNE MERITVE TEMPERATURE: obdelava podatkov s tabelami in grafi ter primerjanj dobljenih rezultatov z vremenom v partnerskih državah.	5. a
november 2007	PROUČEVANJE KVALITETE VODE V POTOKIH POLANA IN BLATA Metoda: analiza prisotnosti posameznih živih bitij v vodi.	7. r
december 2007	KAKO LAHKO PRISPEVAMO K MANJŠI ONESNAŽENOSTI VODA učenci v vseh državah zbirajo ideje, kako zmanjšati onesnaženost rek, potokov ...	1.r, 7.r, 8.r, 9.r
december 2007	IZDELOVANJE NOVOLETNIH VOŠČILNIC IN OKRASKOV za učence partnerskih držav	1. r, LS
december 2007	NOVOLETNI PAKET učencem v partnerskih šolah	1. r, 5. a, 7. r, LS, TIN II, INO 0607
marec 2008	DAN VODE	7. r in INO
februar 2008	IZDELOVANJE VELIKONOČNIH ČESTITK in OKRASKOV	1. r in LS
marec 2008	VELIKONOČNI PAKET za učence v partnerskih šolah	1.r, 5.a, 7.r, LS, TIN II, INO 0607
april 2008	KAKO PRIDE VODA V NAŠO HIŠO učenci raziščejo potovanje vode od zajetja do pipe v stanovanju.	5. a in Komunalno podjetje Tržič
maj 2008	VARČEVAJE Z VODO učenci v vseh partnerskih šolah zbirajo ideje o načinih varčevanja z vodo.	1.r, 5.a

OBISK PARTNERSKE ŠOLE V NEMČIJI

V sredo, 16. 4. 2008, smo se učenci osmega razreda z izbirnim predmetom Nemščina odpravili v Nemčijo. Naš namen je bil obiskati vrstnike v bavarski šoli, s katerimi skupaj sodelujemo v projektu Comenius in smo se dosedaj poznali le prek pisem. Izpred šole smo odšli ob 14.00 in se vozili približno pet ur. V hostel smo prispeli ob 19.00. Tam nas je pričakala gospa, ki nam je kasneje razkazala naše sobe. Ko smo se namestili, smo se odpravili v

jedilnico na večerjo. Do poznih večernih ur smo se zabavali v igralnici. Imeli smo se zelo lepo. Spat smo odšli okoli 02.30 in vstali ob osmi uri. Pozajtrkovali smo in se nato odpravili v šolo k našim dopisovalcem. Najprej smo si ogledali prireditve, ki so jo pripravili naši nemški vrstniki. Prireditve je potekala v več jezikih, posebno zanimiva pa mi je bila košarkaška akrobatska točka. Po prireditvi smo odšli v razred k pouku gospodinjstva. Naši dopisovalci so nas prijazno sprejeli. Skupaj smo pekli pice in malo poklepetali, kar pa je bilo za nas, začetnike v nemškem jeziku, kar

naporno. Po končanem obisku šole smo se odpravili proti domu. Ustavili smo se v mestu Passau, kjer smo si ogledali tamkajšnjo stolnico z največjimi orglami na svetu. Imajo preko 17.000 piščali. Sledilo je kosilo in nakupovanje. Punce smo naši učiteljici pripravile presenečenje. S Passaua smo se odpravili okoli šeste ure zvečer. Sledila je dolga vožnja domov. Pred šolo smo prišli ob 23.00. Imeli smo se zelo lepo. Upam, da bomo še kdaj to ponovili.

Nastja Gosar, 8.a

OBISK LJUDSKE ŠOLE V BOROVLJAH IN EKSKURZIJA NA MAGDALENSKO GORO

Osnovna šola Križe tudi v letošnjem šolskem letu sodeluje z Ljudsko šolo v Borovljah. 25. 9. 2007 smo se na obisk v Borovlje prvič odpravili učenci 3.a in 3.b razreda z učiteljicami. V Borovlje smo prispeli že ob 8.00 zjutraj. Tam nas je pozdravila ravnateljica in učitelja njihovega tretjega razreda. Organizirali so nam ekskurzijo na Magdalensko goro. Do tja je bilo še 45 minut vožnje. V avtobusu so učenci prepevali in navezovali prve stike. Večina učencev dvojezične Ljudske šole je šibkih v slovenskem jeziku, tako, da je bilo s sporazumevanjem nekaj težav. Iznajdljivi so si pomagali tudi z rokami.

Na Magdalenski gori smo imeli malico. Nato so se učenci razdelili v dve mešani skupini. Vsaka je imela svojega vodiča, ki je razlagal v nemščini za avstrijske učence, njihova učitelja pa sta našim učencem prevajala v slovenščino. Ogledali smo si dobro ohranjene izkopenine domovanj, term, svetišča, orodja....in izvedeli nekaj o zgodovini. Dobrih 2000 let nazaj je bil na Magdalenski gori center rimske province Norik. Po ogledu smo imeli delavnice. Prva skupina je pekla rimski kruh, druga pa v peskovniku iskala izkopenine

Delavnice so potekale v aktivnem in veselem vzdušju. V Borovljah smo se hitro poslovili, presedli v naš avtobus in se vrnili v Križe ob 14. uri. Kmalu načrtujemo obisk učencev iz Borovelj pri nas, da bodo otroci še poglobili medsebojno poznanstvo.

mentorica: Helena Dejak

BIOLOŠKI KROŽEK

Biološki krožek v šolskem letu 2007/2008 obiskuje 26 učencev sedmih razredov. Glavni namen biološkega krožka je spoznati različne živali, ki bivajo v biološki učilnici, znati poskrbeti za njihove potrebe, jih pravilno nahraniti ter razviti čut za odgovornost do hišnih ljubljencev in živali na splošno.

Učenci na biološkem krožku, izmenjanje, vsak teden, očistijo kletke in terarije navadnega kunca, zlatega hrčka, činčile, morskega prašička, mongolskih skakačev, vietnamskih in krilatih paličnjakov in akvaterarij želve rdečevratke. Ravno tako učenci poskrbijo za ribe v akvariju ob likovni učilnici.

Učenci biološkega krožka tudi vsako jutro nahranijo živali in tako poskrbijo, da imajo vsak dan svežo vodo in hrano.

Sodelovanje na biološkem krožku razvije v učencih ljubezen do živali in jih nauči pravilno ravnati pri skrbi svojih sedanjih ter tudi prihodnjih hišnih ljubljencev.

mentorica: Božena Perko

ARMALOV SKLAD

V Mariborski livarni so se leta 2004 odločili, da v središče svojega družbeno odgovornega delovanja postavijo skrb za pitno vodo. Zato so ustanovili ekološko usmerjeno sponzorko akcijo Armalov sklad, s katero želijo vzpodbujati mlade k aktivnemu in pozitivnemu odnosu do okolja in narave.

V letošnjem šolskem letu se je naša šola prvič prijavila v projekt Armalov sklad. Od vseh prijavljenih šol je bilo sprejetih 10 osnovnih šol iz Slovenije, 7 osnovnih šol Hrvaške, 5 osnovnih šol Bosne in Hercegovine in 12 osnovnih šol iz Srbije.

Naša šola je s tem pridobila 5 novih sanitarnih armatur priznane blagovne znamke Armal in posebno armaturo VivAqua z vgrajenimi filtri za prečiščevanje vode.

Namen projekta pa je predvsem osveščati mlade k pravilni uporabi vode in k ohranjanju čiste vode. Tako bodo na naši šoli izvedene dejavnosti: analiza vode, postavitve armalovega koticčka, mesečna kontrola porabe vode v šoli, biološki in čebulni test, izdelava stripa in druge dejavnosti na temo voda. 22. marca ob svetovnem dnevu vode bomo naš projekt skupaj z drugimi šolami predstavili v Mariboru.

T.G.

M VARČEVANJE Z ENERGIJO

V okviru tehniškega dneva smo z učenci drugih razredov izvedli anketo, v kateri so učenci pokazali svoje poznavanje problematike varčevanja z energijo. Ob tem je potekal pogovor o varčevanju in obnovljivih virih energije. Največ pogovora smo namenili varčevanju z električno energijo. Učenci so povedali, kako lahko varčujejejo z elektriko doma in kako lahko varčujemo v šoli. Da pa bi se varčevanja vedno spomnili, smo se dogovorili, da bodo učenci izdelali piktogram, ki nas bo na to opozoril. Z barvicami so narisali veliko različnih piktogramov. Vsak je imel svojo zamisel. Le-ti zdaj visijo po naši šoli.

I.S.

IZDELAVA STARODOBNEGA AVTOMOBILA

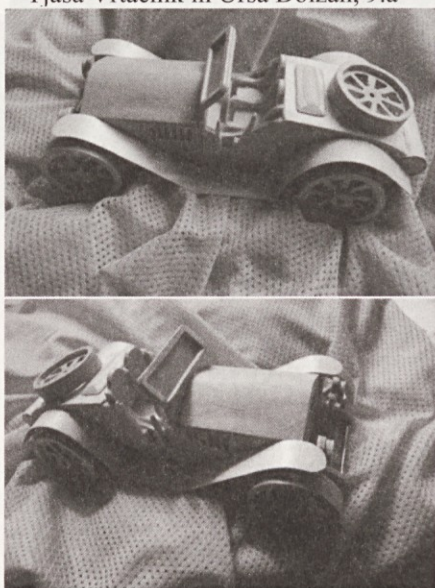
To šolsko leto smo se učenci, ki obiskujemo izbirni predmet obdelava gradiv – les, odločili za izdelavo starodobnega lesenega avtomobila.

Najprej smo iz deske, na katero smo nalepili list z narisanimi sestavnimi deli vozila, le-te natančno izrezali. Nato smo tako pridobljene dele zbrusili in iz furnirja izrezali še ostale manjše delce, ki jih avtomobil potrebuje. Ko smo imeli vse pripravljeno, smo začeli s sestavljanjem in lepljenjem delčkov v celoto.

Kmalu bomo začeli tudi z barvanjem avtomobila, vendar moramo prej počakati, da z izdelovanjem končajo še ostali, saj so nekateri pri delu počasnejši od drugih.

Ko bodo vsi avtomobili sestavljeni in pobarvani, jih bomo razstavili, da bodo tudi drugi videli, kaj smo v tem šolskem letu naredili.

Tjaša Vrtačnik in Urša Dolžan, 9.a

ZBIRANJE STAREGA PAPIRJA

Akcije zbiranja starega

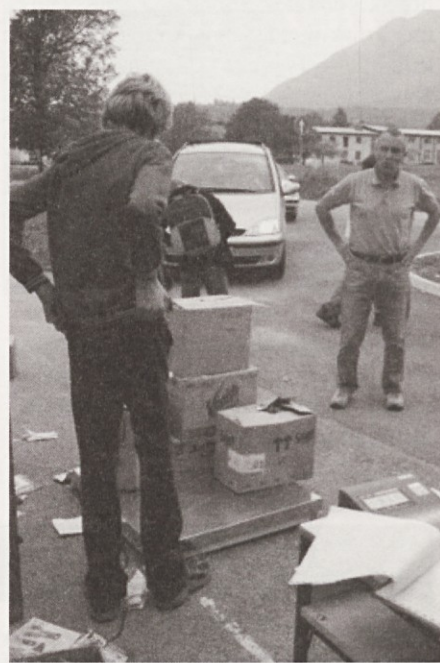

Zbiranje starega papirja so na naši šoli že tradicionalne. Tako smo tudi v tem šolskem letu v mesecu oktobru in aprilu zbirali prebrane časopise, jih vezali v pakete, marljivo prekladali in tehtali ter tako rekordno zbrali kar 61 ton odpadnega papirja.

Šolski zmagovalec jesenske in pomladanske akcije je 7. b razred. Učenci omenjenega razreda so oktobra zbrali 3 345, aprila pa kar 4 109 kilogramov.

V tekmovanju posameznikov je jeseni zmagal Staš Štefančič iz 4. a razreda (507 kg), spomladi pa Jan Brovč iz 5. b razreda osemletke (589 kg).

Nagrade za prizadevne učence so prispevali Žito Gorenjka d. d., Poslovni sistem Mercator d. d., Integral AP d.d. in Picerija Bazenček.

FOTONATEČAJ – e-fotografija

Kot učenka OŠ Križe sem se prijavila na fotografski natečaj na temo »Običaji in okolja, ki izginjajo«, v organizaciji ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Da se odločimo o temi in posnamemo fotografijo, smo imeli dober mesec dni časa. Na natečaj sem se prijavila s tremi fotografijami.

Po tednu dni negotovosti sem po

elektronski pošti prejela pismo, da je ena izmed mojih slik »Velikonočno pričakovanje- žegenj« tudi nagrajena. Podelitev nagrad in razstava slik sta potekali v Kranjski Gori, v okviru konference Sirikt. Sedaj imam sedaj lasten fotoaparatus, vam obljubim, da to ni bila moja zadnja fotografija.

Nina Pangeršič, 7.b

OBNOVA AVTOMOBILA

Spomladi nas je pred šolo počakal prav nenavaden avto. Prav luštn je, majhen, za dve osebi, pa znak naše šole ima. Z Andražem sva sklenila, da na šoli malo povprašava o avtu, saj je vsak o njem nekaj vedel, nihče pa vsega. Avto je del zgodovine OŠ KRIŽE in kar nekaj učiteljev se ga spomni še iz dni, ko so obiskovali našo šolo.

Poiskala sva ljudi, ki so bili karkoli vedeli o avtu ali bili "krivci" za obnovo vozila, ki ga je daljnega leta 1956 izdelal SAP. Ti ljudje so se namreč odločili, da za nas (zanimce) obnovijo prav posebno vozilo, ki se je nekoč sijalo ob raznih prireditvah in paradah, nato pa počasi padlo v pozabo in propad.

Ker naju je stvar vse bolj zanimala, sva šla informacijam po sledi in sestavila naslednjo zgodbo.

Najprej sva povprašala g. Toneta Remškarja, ki je pogosto vir pravih informacij in dobro pozna zgodovino naše šole.

Kje ste dobili ta avto?

g. Remškar: Tega pa jaz ne bom vedel. To je moralo biti štirideset let nazaj. Ta avto je bil prvič na tržiskem igrišču. Ko so bile v Tržiču parade, včasih se jim je tako reklo, so šli skozi mesto tudi s tem avtomobilom. Bilo je zelo zanimivo, ta avto je bil krasen.

Vozili so ga otroci, stari od štirinajst do šestnajst let.

Kdo je vse sodeloval pri obnovi avtomobila?

g. Remškar: Vem, da je večino dela opravil hišnik.

Ali nam lahko še kaj več poveste o obnovi avtomobila?

g. Remškar: Vem, da je bil nekaj časa v drvarnici. Lahko pa tudi to povem, so nekateri ljudje prišli do nas in spraševali, če bi lahko ta avto videli. Včasih je bil želja marsikaterega otroka.

Koliko časa je potem avto na šoli?

g. Remškar: To bi težko povedal, koliko časa je že na naši šoli. Ali je bil že takrat na šoli, ko sem jaz prišel ali ne, ne vem. Vem, da je imel svoj prostor na drugi strani šole, kjer ima sedaj pedagoginja pisarno.

Hvala.

g. Remškar: Hvala tudi vama.

Nato pa sva se obrnila še na g. Janka Dolinarja, našega hišnika, ki je dobil idejo in obnovil stari avto.

Koliko časa ste potrebovali za obnovo tega avtomobila?

g. Dolinar: Približno šestdeset ur.

Koliko kilometrov ste z njim že prevozili?

g. Dolinar: Prevozil nisem veliko. Šel sem na testno vožnjo in prevozil približno šest kilometrov.

Kdo je izbral barvo in stil avtomobila?

g. Dolinar: Oboje je izbral moj sin, ki je tudi oblikovalec. Zdi se mi, da je izbral stil, ki avtomobilu res pristaja.

Koliko prestav ima avto?

g. Dolinar: Ima dve prestavi.

Kaj poganja avto?

g. Dolinar: Poganja ga motor mopeda dvovrzinca, enega prvih mopedov.

Koliko je obnova približno stala?

g. Dolinar: Okoli 100 evro.

Kakšno hitrost doseže avto?

g. Dolinar: Po ravnini doseže maksimalno hitrost med 25 in 30 km/h.

Koliko pa vi menite, da je avto star?

g. Dolinar: Avto je bil narejen leta 1956. Potem je menjaval lastnike in pristal tudi na naši šoli. Približno petnajst let je stal v drvarnici v zelo slabem stanju, meni pa se je zasmilil in sem si rekel, da ga bom obnovil.

Kje pa ste dobili tako majhne zračnice?

g. Dolinar: Prispevalo jih je vulkanizerstvo VULKO iz Žiganje vasi.

PREJ

POTEM

In ker se ne zgodi vsak dan, da se nekdo odloči obnoviti tako zanimivo in DOKAZANO še delujočo stvar, sva se odločila, da o tej stvari povprašava pomembnega moža, učitelja Janeza Zazvonila. Za naju si je utrgal dragoceno urico svojega delovnika in priznati morava, da sva v pogovoru z njim izvedela zanimive stvari, ki jih še nisva poznala.

Kaj veste o zgodovini tega vozila? Kakšna je bila le-ta videti skozi Vaše oči?

g. Zazvonil: O tem vozilu vem to, da ga je leta 1956 izdelal SAP za potrebe izobraževanja in poučevanja mladine o vožnji. Izdelanih je bilo več tovrstnih vozil, ki so jih razdelili med mnoge občine po veliko šolah. To vozilo sem še kot otrok videl na raznih paradah in prireditvah, ko je "nastopalo" še kot maskota. Bilo je kot magnet za otroke, vsi so si želeli vožnje z njim. Sicer pa se je vozilo uporabljalo še na raznih dirkah in tekmovanjih, kjer so ga upravljali mladi fantje. Tako je bilo kar nekaj let in potem se je za vozilom izgubila vsaka sled.

Vnovič sem zanj slišal v pogovoru z nekim človekom, ki mi je dejal, da je bilo shranjeno na OŠ Bistrica. Nekaj časa zatem je bil ta avtomobilček odkupljen in obnovljen za potrebe pri prometnem krožku na naši šoli. Popraviti se je dalo motor, prenovljen je bil tudi njegov izgled, urejen je bil prenos elektrike.

Po obnovitvi je bil vozen več kot štiri leta. Žal pa jo je kmalu grdo skupil, ko so ga v roke dobili nekateri razgrajči na naši šoli. Ti so za mojim hrbtom divjali z njim, dokler se niso zaleteli v bližnje drevo. Tedaj so zaradi tega odpovedali nekateri deli vozila. Šlo je predvsem za volan in sklopko, ki sta bila kar precej poškodovana. Ker je bil avto že tolikokrat poškodovan, sem izgubil voljo do obnove.

UTRINKI DELA NA ŠOLI (novinarski krožek)

Ko sem začel sodelovati z zdajšnjim hišnikom g. Jankom Dolinarjem, sem spet dobil stari zagon po obnovi tega vrhunskega "jeklenega konjička". Hišniku sem pomagal in mu dajal razne nasvete. S pomočjo njegovega sina smo avtu dali novo podobo in izgled. Najnovejša laserska tehnologija nam je pomagal vtisniti razne podrobnosti in maskote, ki so zelo polepšale njegovo obliko in sijajnost.

Učitelj, mi lahko poveste kaj več o stroških same obnove? Kdo je to obnovo financiral in v kolikšnem času je bila sama stvar dokončana?

g. Zazvonil: Priznam da je bilo zelo malo časa za samo obnovo. Res pa je, da je bilo kar dosti interesa za samo izpeljavo projekta. Hišnik je bil zelo zagnan za samo obnovo in jaz prav tako. Skupaj sva nekako začela in dokončala vso stvar. Mislim da bi lahko (če že prej ne bi bilo čebelice) postal maskota naše šole (smeh). Obnovo je financirala šola skupaj s sponzorji. V mislih imam Vulkanizerstvo iz Žiganje vasi. Vsi smo upravičeno pričakovali sredstva od SPV-ja, a je bilo vse skupaj neuspešno. Primaknili niso niti centa, pa čeprav je bil avtomobilček nekoč njihov ponos in maskota. A navkljub vsem odrekanjem in vložnim uram se zdaj lahko vsaj pohvalimo, da imamo edino tovrstno ohranjeno vozilo izmed vseh slovenskih šol. Vsaj tako mislim, a nikar me ne držati za besedo. Sicer pa gre za tehnično dediščino, ki smo jo ohranili za naše potomce. Po mojem mnenju bi ga v prihodnje lahko uporabljali na raznih tekmovanjih in krožkih.

Za konec bi Vas povprašal še o raznih tehničnih lastnostih tega vozila. Kaj nam veste povedati o njih?

g. Zazvonil: Poraba bencina je prib. 15 litrov na 100 km, predvsem zaradi nizkega prestavnega razmerja. Avto zdrži do 80 kilogramov, zato je bolje, da se nanj ne vkravajo cele družine otrok. Sicer pa vozilo vžge na potiskanje in opravlja vse druge pomembne funkcije kot navaden avto. Čeprav vozilo ni primerno za javni promet, pa bomo poskušali urediti vse potrebno, da ga bodo kmalu vozili tudi naši učenci.

Hvala vam za pogovor.

Za vas sva raziskovala in se pogovarjala Pia Bečan in Andraž Slatnar

USPEHI NAŠIH UČENCEV NA DRŽAVNIH TEKMOVANJIH

Tudi v letošnjem šolskem letu so naši učenci pod vodstvom učiteljev mentorjev dosegli lepe uspehe na državnih tekmovanjih iz znanja na različnih področjih.

Čestitamo!

DRŽAVNA TEKMOVANJA šolsko leto 2007/08

PREDMET/NAZIV	ZLATO PRIZNANJE	SREBRNO PRIZNANJE	MENTOR/ICA
<i>MATEMATIKA</i>	Alja Perko	Alja Perko	Ani Cimperman
	Ajda Remškar	Ajda Remškar	Ani Cimperman
		Laura Grašič	Ani Cimperman
		Maša Bohinec	Ani Cimperman
		Jernej Marčun	Ani Cimperman
		Lea Papler	Polonca Mohorčič
		Teja Primožič	Polonca Mohorčič
<i>ZGODOVINA</i>	Alja Perko	Maša Bohinec	Andreja Polanšek
<i>BIOLOGIJA</i>	Lea Papler	Tjaša Vrtačnik	Božena Perko
<i>KEMIJA</i>		Alja Perko	Barbara Osterman
<i>DIABETES</i>	Neža Blaži		Tina Gradišar
	Lea Papler		Tina Gradišar
	Alja Perko		Tina Gradišar
<i>FIZIKA</i>		Rihard Kopač	Ani Cimperman
		Alja Perko	Polonca Mohorčič
		Maša Bohinec	Polonca Mohorčič
		Nina Zaletel	Polonca Mohorčič
<i>VESELA ŠOLA</i>	Luka Tomasino Rozman		Mojca Srečnik

LITERARNI PRISPEVKI UČENCEV

GAZELA

Začelo se je, ko sem bila mlada,
bila sem slepa.
Rekel je, da me ljubi,
bila sem slepa.
Živela sem le za naju in zanj,
mislila sem le nanj,
bila sem slepa.
Vsako noč sem ga čakala,
vsak dan bila sem sama,
bila sem slepa.
Bil je lep, navidez prijazen,
lagati je znal
in jaz sem mu verjela,
bila sem slepa.
Brez njega sem se počutila
osamljeno,
a v resnici je bil to občutek svobode,
bila sem slepa.
Po dolgem času sem vse spoznala
in danes se smejim,
kako včasih bila sem slepa.

Alja Perko, 9.b

BARVE DREVES

ORANŽNO drevo je za pomaranče
klementine in mandarine.
Vse tri nam dajejo sok in vitamine.

RJAVO drevo je živo zelo,
saj hruške ima, da ježku jih da.
Ko hruške izgubi,
kmalu rjavo listje dobi.

ZLATO drevo je lepo zelo.
Jeseni le zlato jabolko ga krasi,
ki pasti si ne želi.

SREBRNO drevo z zimo bo prišlo.
V objemu snega zavetje
različnim živalim in ptičkom da.

SIVO drevo je staro zelo.
Veliko boleznih ima, da plodov ne da.
Čaka na ljudi, da v drva se spremeni.

VIJOLIČNO drevo
v naši domišljiji le živi.
V resničnem življenju
ga videti ni.

Živa Janškovec, 5. a

GAZELA

Različni fantje na svetu živijo,
a le eden zame bo.
Različne punce se okoli njih vrtijo,
a le eden zame bo.
Nekateri so vedno mirni in tihi,
spet drugi najraje ves čas govorijo,
a le eden zame bo.
Veliko je takšnih, ki so najraje doma,
in mnogo je takšnih,
ki vedno kam hitijo,
a le eden zame bo.
Večini več kot šola pomeni zabava,
a so tudi takšni,
ki so ves dan doma in se učijo,
a le eden zame bo.
Nekaj je fantov,
ki se ukvarjajo s športom,
medtem ko drugi najraje spijo,
a le eden zame bo.
Na svetu je veliko različnih fantov,
so majhni, veliki, svetli, temni,
so žalostni in se smejiijo,
a le eden zame bo.

Urša Dolžan, 9.b

Slika: Maša, 9.b

BARVNA PESEM

ORANŽNA drevesa so za pomaranče
in citronke,
da sonce v njih zahaja.

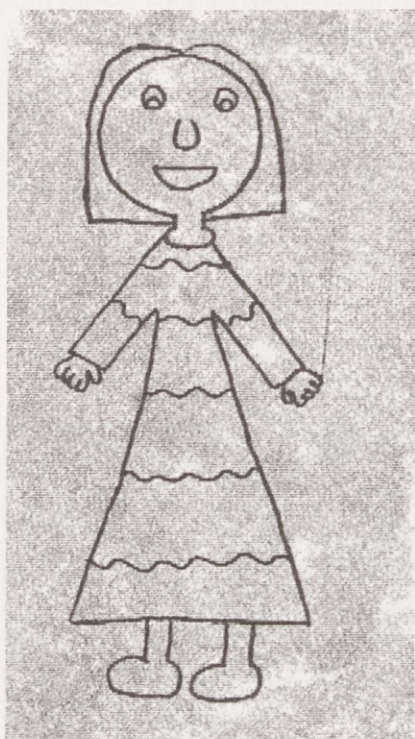
ROŽNATA drevesa so za vrtnice
in sinice,
da nam pojejo kot zlatice.

RJAVA drevesa so za kostonje
in utrujene konje,
da jih zazibljejo v sanje.

SIVA drevesa so za žir,
in polhe,
da gredo lahko v dir.

MAVRIČNA drevesa
so za nas in vas.
V njihovih krošnjah
si krajšamo čas.

Tina Bratina, 5. b

Slika: Anja Neža, 5.b

GLAŽEK NESMRTNOSTI

Stari Francelj čaka tam pod lipco,
misli čudne misli o življenju:
»O Bog, kaj naj naredim,
saj komaj še stojim,
ne morem več stati,
vsaki dve minuti moram se pobirati.
Rad bi še živel, a ne morem.«

Pokliče drugi dan sosed,
a ta pride z glažkom meda.
Sosed mu naroči,
da predem popije med, naj vanj da še
oljno smet.

Francelj to popije, a učinka ni,
Francelj ima samo še bolj solzne oči.

Naslednji dan Francelj sosedov
glažek spravi,
kar na najvišjo polico k oknu ga postavi,
kar na enkrat se glažek zasveti,
Francelj ve, kaj mora narediti.
Pokliče frizerko Zofko in jo prosi,
naj mu razloži, kaj naj s svetlečim
glažkom stori.

Zofka mu naroči, naj vanj postavi
rože,
in rešil se bo nagubane stare kože.
Tudi to Francelj naredi, a roža le
uveni.

Francelj je ves obupan,
Sploh ne ve, kako je treba živeti
in kako vse boleznj preboleti.
Zato pokliče starega župnika in ga
prosi,
naj mu nekaj nasvetov za dolgo
nesmrtno življenje natrosi.
Ko župnik pri Franceljnu na domu se
pojavi,
zagleda glažek in pravi:

»Od kje imaš to, zakaj ga ne neguješ
lepo,
zakaj pustiš, da se prah nabira nanj,
brisa bi ga lahko vsaki dan.

Franceljnu se zdi,
da nekaj z župnikom v redu ni.
Župnik mu pravi: »Če boš glažek
dobro negoval,
ti bo on sam nesmrtnost dal«.
Toda v vsakem primeru,
večno ne moreš živeti, kajti čisto vsak
mora umreti.

Ta glažek se prenaša iz roda v rod,
in vsak, ki ga kadarkoli ima,
kasneje ves svet ga pozna.
Zato Francelj, ko tebe več ne bo,
ves svet poznal te bo.
»Obljubim, da ga bom negoval,
in ko umrl bom, ga bom sinu dal«, je
še rekel Francelj.

Timotej Debeljak, 8.a

RAZVESELIL SEM MAMI

(črtica)

Bil je deževen dan. Star sem bil
sedem ali osem let. Zunaj je grdo
grmelo, se bliskalo, jaz pa sem bil kar
zadovoljen sam s seboj. Zakaj? Zato,
ker mi je v užitek, če sem na kavču
pred TV, zunaj pa lije kot iz škafe.
Seveda pa me ne bi kdor koli spraval
tako daleč, da bi moral ven brez
korenitega razloga, zato sem še raje
dolgo lenaril na kavču.

Zdaj pa mami reče: »zelo rada, bi
dala na mizo sveže rože«. Ko sem to
zaslišal, mi je stopila v glavo čudna
zamiseln. Nek notranji glas mi je
govoril »pojdi in naberi rože«.
Ker vedno sledim svojim glasovom
sem ga upošteval. Oblekel sem se in
skušal premagati strahove kaj bo, če
vame trešči strela.

Tik pred odhodom pa je pred vrati pa
je močno treščilo. Srce mi je zastalo
kot avto pred rdečo lučjo. Toda strah
sem končno le premagal zato, sem
hitro sem stekel na travnik, nabral
rože in se po poti vračal nazaj.

Bil sem skoraj že pred vrati, v tistem
času pa vidim da...da...da... so na
rožah uši, zato sem jih besen vrgel v
smeti! Zelo jezen sem stekel nazaj na
travnik, nabral nov šopek in kot strela
z jasnega ocvrl proti domu.

Ko sem prispel domov, sem si
navdušen oddahnil od mojega
bližnjega srečanja z nevihto, hkrati pa
sem bil vesel, da sem končno
premagal strah ki, me je pestil vse
dosedanje življenje.

Vid Žepič, 7.a

TE TVOJE OČI

Prelepe so, prekrasne so,
te tvoje oči;
Vsak dan jih iščem med množico ljudi,
te tvoje oči.

Ko pa zagledam jih, prevzamejo me,
S svojo to globino omamijo me,
te tvoje oči.

Še v snu pokoja ni,
Povsod me spremljajo,
te tvoje oči.

Se mi smehljajo,
kot biseri se lesketajo.

Brez njih mi več živeti ni,
te tvoje oči,
te tvoje oči.

Andrej Meglič, 9.a

GAZELA

Vsak njegov gib všeč mi je,
ko vsaj vedel bi.
Vse kar naredi ob pamet spravi me,
ko vsaj vedel bi.
Ko pogleda me, moje srce ponori,
ko pozdravi me, moje srce zagori,
ko vsaj vedel bi.
Spremljam vsak njegov korak,
vsaka njegova poteza požene me v zrak,
ko vsaj vedel bi.
Ves čas samo njega po mislih vrtim,
si ga na vsak način poljubiti želim,
ko vsaj vedel bi.
Zdaj tu sedim,
si njega v družbi želim in upam,
da nekoč v njegov objem se spustim,
ko vsaj vedel bi.

Maša Bohinec, 9.b

MOJ PRIJATELJ/-ICA IZ TUJINE

Mojemu prijatelju iz tujine je ime
Tom. Prihaja iz Nemčije. Prvič sva se
srečala na morju, ko sva skupaj s
starši preživljala počitnice na otoku
Krku. Star je deset let, svetlih las in
malo večji od mene. Ima bratca in
sestrico. Ker nisva govorila istega
jezika, so nama pomagali starši. Ko
pa sva se bolje spoznala, sva se
sporazumevala sama s pomočjo rok.
Skupaj sva hodila plavat, se potapljalat,
na sladoled. Naučil me je skakati v
vodo, delati prevale in slate. Zvečer
dva se kartala in obmetavala z
blazinami. Ko so počitnice minile,
sva si izmenjala naslove in si
obljubila, da si bova dopisovala. V
naslednjem pismu ga bom vprašal, če
bi za božične praznike prišel k meni
na obisk. Komaj čakam, da se spet
vidiva.

David Cof, 3.b

Nekaj naših učencev je sodelovalo na literarnem natečaju ZŠAM in nastala so zanimiva besedila.

KAJ BI BILO, ČE BI S CESTE IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI

No, si lahko predstavljate, da bi s ceste izginili vsi prometni znaki! Težko bi vas večina odgovorila. Jaz pa bi vam rekel: »Bila bi grozna zmešnjava«. Prav pa vam bom povedal.

Zjutraj, bi se otroci odpravljali v šolo. Njihovi starši pa bi se odpravljali v službo. Otroci bi divjali po cesti, brcali žoge in se igrali. Seveda bi prečkali cesto, kjer bi se jim zahotelo. Starši v avtomobilih pa ne bi prišli pravočasno v službo, ker bi bili povsod zastoji. V križiščih bi se marsikdo zaletel. Policisti bi tekali sem in tja, a kaj dosti ne bi mogli storiti. Velika verjetnost bi bila, da bi kakšen voznik koga povozil. Mogoče bi v steklo enega izmed avtomobilov priletela žoga in bi se steklo razbilo. Nihče ne bi bil tega vesel. Lastniki psov verjetno ne bi pobirali pasjih iztrebkov. Ste morda že stopili na kak pasji »drekec«? Fuj, smrdi, to je nezaslišano in še kaj podobnega bi rekli. O tudi za to so znaki. Pa tudi kakšen voznik bi v oster ovinek zapeljal s hitrostjo 200 kilometrov na uro, a potem bi ga preprosto vrglo ven. Hudo bi bil potolčen in polomljen, če ne bi celo umrl. Z avtomobilom pa ne bi bilo dosti drugače. Zgodilo bi se veliko nesreč.

Vsi sedaj vemo zakaj so prometna pravila. Zato, da ne bi bilo zastojev, nesreč in drugih nevšečnosti. Med prometna pravila pa sodijo tudi prometni znaki. Kažejo nam ovinke, kdo ima prednost, kako hitro moramo peljati, kje se moramo ustaviti, kje lahko parkiramo in nas opozarjajo na nevarnost. Zato je najbolje, da prometni znaki za vedno ostanejo.

Vid Primožič, 4. a

KAKO BI BILO, ČE BI PONOČI S CEST IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI ...

Četrtek je. Z mojim rdečim kolesom se vozim s šole proti domu. Vse je kot ponavadi. Pridem domov, zelo na hitro naredim nalogo, se učim oziroma ne in postorim še nekaj del. Zvečer pogledam se malo na računalnik in zaspim. Dan enak dnevu.

Zjutraj mi je kar nekaj govorilo, da bo danes nenavaden dan. Kljub vsemu se na to kaj dosti ne oziram. Po vijugastih stopnicah odhitim se v temno garažo, kjer zaradi jutranje utrujenosti raje tipam, kje leži moje super moderno kolo. Zajaham in sem že na cesti. Čudno. Trije avtomobili so drveli po pločniku v napačno smer. Najprej sem pomislil ali sem morda prejšni dan jedel nore gobe, a ni bilo nič od tega. Na cesti je vladal popoln kaos. Komaj sem se uspel umikati vsem vozilom hkrati. Najbolj sem bil začuden, ko sem videl z drevesa bingljati par nog. Še enkrat sem pogledal in obstal. Noge so pripadale sosedu Žigu. Izgleda, da si je samo na ta način lahko rešil življenje pred ponorelimi vozniki. Uspelo se mi je pripeljati do prvega križišča v naselju. Šele tedaj sem opazil, čemu vsa ta jutranja norija. Ob cesti ni bilo niti enega samega prometnega znaka. Prisezem, da sem jih včeraj še videl. Vozniki so namesto v levo vozili v desno, v križišču ni bilo videti izhoda, nihče ni vedel, kje se lahko in kje mora ustaviti, da ne govorim o tem, koliko časa sem porabil za prečkanje ceste. Zelo vesel sem bil, ko sem končno prišel v šolo. Vsi prisotni smo govorili samo o pripetljajih na cestah. V razredu je veliko učencev manjkalo, ker so vozači in se vozijo od daleč. Kar predstavljam si moro, ki jo doživljajo. Ravnateljica nam je prižgala radio in poslušali smo nič kaj obetavna poročila. Povsod same nesreče, povezane z žalostjo.

Tistega dne sem komaj čakal, da se končno prevesi v noč in odidem spat. Zjutraj sem se želel zbuditi v drugačen svet. In res sem se. Vse je bilo zopet v najlepšem redu in bil sem srečen. Vse to samo zaradi izbranih prometnih znakov. Ali si morda predstavljate dan brez eletrike?

Blaž Ahačič, 7.b

KAKO BI BILO, ČE BI PONOČI S CEST IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI ...

Leto 2008, Dellafar
>>AAAAHHHH!!!<< Flik se je zbudil in opazil, da je padel s postelje. Spet je sanjal o plane-tu Zemlji, na katerem se je v njegovih sanjah zgodila velika katastrofa. In prav je imel.

>>Imel si srečo, drugače me ne bi premagal,<< mi je med hojo iz šole dejal Žan, saj sem ga pri badmintonu premagal z 2:1. Ravno sem hotel zamenjati temo pogovora, ko je nad mene priletel NLP in uničil vse prometne znake. Stekel sem domov, Žan pa v trgovino. Nekaj minut sem še lahko videl NLP, nato pa je ta odletel naprej.

>>Naprej ne gre?<< je Flik vprašal pilota, ko jim je zmanjkalo goriva. Hotel je priti na Zemljo, a mu je nekdo to skoraj preprečil. Najprej je Fliku izginila denarnica, v kateri je imel veliko denarja, uničil mu je leteči avto (na njegovem planetu niso poznali navadnih avtov na kolesih) in ga zaklenil na stranišče. Toda Flik je zdaj premagal saboterja, saj je s seboj imel nekaj litrov goriva. Natočil ga je, nato pa je ladja odletela proti Zemlji.

Zemlji se ni godilo nič dobrega. V enem dnevu je bilo več milijonov prometnih nesreč. Zelo težko sem prišel v šolo, saj so bili povsod po cesti razbiti avtomobili. Nekega dne pa je v Križe priletela velika vesoljska ladja. Iz nje je stopil nezemljan, oblečen v sivo uniformo. Povedal mi je, da je prišel rešit Zemljo in da mu lahko pomagam.

Marko in Flik sta z veliko vesoljsko ladjo odletela v vse kraje sveta in postavila prometne znake. Zaradi njiju je bil svet spet varen.

Množica naju je glasno pozdravila, ko sva se s Flikom vrnila v Križe. Predsednik nama je dal posebni medalji, potem pa je povedal posebno novico: po celem svetu bodo odstranili semaforje. A to je že druga zgodba.

Marko Ferlic, 5.b/8

NIČ VEČ ZNAKOV

Nič več znakov ni,
kam so izginili?
Izvedeti hočemo,
da jih v zemljo zarijemo.

Nič več znakov ni,
skrili so jih delavci.
Župan samo govori:
umirite se, saj ni skrbi.

Na ulici so se našli,
znaki so spet postavljeni,
kako so se tam znašli,
to vedo uradniki.

Žan Škrjanec, 3. a

KAKO BI BILO, ČE BI PONOČI S CEST IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI ...

Bum! Zbudil me je zvok avtomobila, ki se je zaletel v bližnje drevo. Čez kakšno minuto sem zaslišala tudi sireno ter zvok avtomobila, ki se je prehitro ustavil. Nisem razmišljala, kaj se je zgodilo, ampak sem vstala in se napol v spanju odpravila v kopalnico. Takrat pa sem zaslišala, kako se lomi drevo pred oknom naše kopalnice, in še preden mi je uspelo priti do okna, je šipa popokala ter veje drevesa so pogledale skozi okno! Zakričala sem in odhitela v sestrično sobo. Zbudila sem jo, pogledati sva šli v kopalnico, in ko je sestra ugotovila, da ne moreva nič narediti, sva šli rajši pozajtrkovat, ona pa mi je obljubila, da bo poklicala mami in ji vse povedala. Nato sem se odpravila v šolo.

Ko sem stopila ven iz hiše, se je čisto poleg mene peljal avto, ki je zaradi prevelike hitrosti čez ograjo 'zletel' na sosedov vrt. Hitro sem skočila v avto, kjer me je že čakal oče, ki se je ravnokar vrnil iz trgovine. Odpeljala sva se ven in že takoj se je v avto zaletel brat moje sošolke Maje. Kljub nesreči sva se z očetom odpeljala naprej, saj sva vedela, da bi se lahko po nepotrebnem kregala, kajti škoda ni bila huda. Malo sem opazovala cesto in takrat sem opazila razlog za toliko nesreč (kljub temu, da je bil danes petek 13). Ob cesti ni bilo nobenega prometnega znaka! Z očetom sva menila, da je najbolje, če

kar zapeljeva nazaj na dvorišče in se ne izpostavlja nevarnosti. A bilo je prepozno. Obtičala sva med dvema avtomobiloma, ki sta naju stiskala vedno bolj skupaj....

Drink, drink!!! Zbudil me je zvok budilke, pogledala sem uro in počasi vstala ter odšla do okna. Pod svojim oknom sem zagledala znak in se oddahnila. To, da so iz ceste izginili vsi prometni znaki, so bile le sanje.

Ko sem očetu, mami in sestrama pripovedovala, kaj sem sanjala so se vsi smejali, oče pa je rekel: >> Še sreča, da se to ni res zgodilo!<< in vsi smo se še bolj zasmejali.

Teja Primožič, 7.b

KAKO BI BILO, ČE BI PONOČI S CEST IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI ...

Tukaj grozna je zmešnjava,
Tukaj grozna je zmešnjava,
nihče ne ve do kdaj še bo.

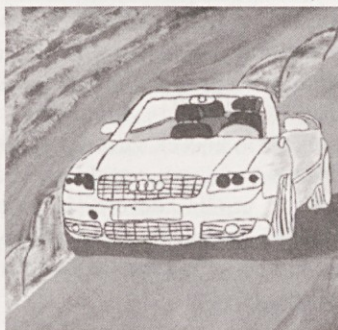
Tukaj grozna je zmešnjava,
človek mislil bi,
da svet narobe se vrti.
Tam je avto, tam je »mulc«
in tam je pes.
Vsi drvidjo sem ter tja.

Tukaj grozna je zmešnjava,
Tukaj grozna je zmešnjava,
nihče ne ve do kdaj še bo.

Zdaj vsak človek je izvedel
zakaj prometna so pravila,
zdaj vsak človek ve,
zakaj prometna so pravila.

Tukaj grozna je zmešnjava,
Tukaj grozna je zmešnjava,
nihče ne ve do kdaj še bo.

Vid Primožič, 4. a

KAKO BI BILO, ČE BI PONOČI S CEST IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI ...

Če bi se to čudo zgodilo,
ne bi se dobro nam godilo.
Na cestah vladala bi zmeda,
ker nihče ne bi delal reda.

Zebre s cest bi pobegnile
in za sabo nered pustile.
Pešci dolgo bi čakali,
medtem po cesti avtomobili bi divjali.

Mehaniki veliko dela bi imeli,
saj bi se vsi kaj kmalu zaleteli.
Kje naj šofer avtobusa ustavi,
v Ljubljani, Kranju ali na Muljavi?

Nikjer ne bi bilo znaka stop,
zato vsi bi drveli non-stop.
Zaleteli bi se z avti in motorji,
ker prednosti ne bi kazali semaforji.

Kako bi vedeli po kateri strani ceste
voziti,
da se rešimo, babice morale bi moliti.
Nekateri ne bi vedeli kam zaviti
in kako do službe priti

Skratka na cesti bi bila zmeda
pa čeprav samo nekaj časa seveda.
Ko bi znova znake dobili
pa policaji z užitkom bi kazni delili.

Rok Tit Tomazin 5.b/8

NEKEGA DNE SO NA CESTAH IZGINILI PROMETNI ZNAKI

Ko sem hotela iti v šolo, so avtomobili kar vozili in vsem se je nekam mudilo. Komaj sem prišla čez cesto. Ko sem se vračala iz šole, sem opazila, da tudi prehodov za pešce ni. Nato sem se domislila. Šla sem k policistu in ga prosila, naj usmerja promet. Toda vsi so ga skoraj povozili. Zahvalila sem se mu in šla naprej iskat pomoč. Toda nisem se spomnil h komu naj še grem. Šla sem domov. Premišljevala sem, koga naj še vprašam za pomoč.

Šla sem k delavcem Jaku, Mateju, Janezu, Francetu in Tilnu. Povedali so, da je to stvar župana. Šla sem k županu in naslednji dan so na cestah že stali prometni znaki.

Ajda Troha, 3. a

KAKO BI BILO, ČE BI PONOČI S CEST IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI ...

Nekega jutra,
ko vas se zbudi,
vsi videli so,
da prometnih znakov več ni.

Zaman so stokali,
znake iskali,
kmalu spoznali:
»Oropani smo bili!«

Kmalu zgodila se je nesreča,
prehitro vozil je kolesar,
kakor iz očesa ti pade leča,
tako s kolesa je padel mož star.

Poklicali so policaje,
jim pojasnili,
da žrtve so kraje,
te krute noči.

Policaji začeli so iskati sledi,
ki bi povedale, kdo za tem stoji.
Kmalu zasliši se glas:»Pazite!«
Policaj odvrne:»Zakaj kričite?«

Vsi hiteli so na kraj,
kjer zgodil se je direndaj.
Tisti, ki povzročil je nesrečo,
v prtljajniku imel čudno je vrečo.

Policaj iz vreče stresel je vsebino,
in vsi smo zagledali čudno
mojstrovino.
Vsi smo se spremenili v korenjake,
saj iz vreče smo rešili naše prometne
znake.

Roparja smo ulovili,
in ušesa mu navili.
On pa se je pokesal,
in rekel, da mu je žal.

Špela Dolžan, 5.b/8

ENA PROMETNA

Je rdečo prevozil,
je pešca povozil
in plačal je kazni, da joj.

Lahko bi že vedel,
zeleno pogledal,
ostal bi brez kazni
in vozil naprej.

Drejc Fležar, 3. a

DOGODEK V ŠOLI

Ko smo prišli v prvi razred,
smo bili stari 6-7 let. Nekateri smo se
spoznali že v vrtcu, nekateri pa šele v
šoli. Skupaj smo se začeli učiti,brati
itd. To se je dogajalo vse do petega
razreda. V teh petih letih pa so se nam
pripetile tudi druge dogodivščine.

Povedal vam bom, kaj se nam
je pripetilo v četrtem razredu. Bila je
sreda. Imeli smo malico in zagledali
smo nekega fanta, ki je zunaj prižigal
raketo. To smo hoteli videti, zato smo
stopili na mize in se nagibali skozi
okna. Prišla je učiteljica ter nas
opozorila, naj se ne nagibamo skozi
okno, vendar je nismo poslušali.
Počakali smo, da je odšla, potem pa
smo se spet nagnili skozi okna. Prišla
je učiteljica za likovno vzgojo in je
bila tudi ona jezna. Povedala je
razredničarki. Ker je nismo ubogali,
smo dobili za domačo nalogo spis o
tem dogodku.

V teh petih letih smo se tako
spoznali, da nismo več mešali imen,
dali smo si tudi različne vzdevke.
Taka je bila naša pot od prvega do
petega razreda.

Luka Pintarič, 5. b/8

MOJ PRIJATELJ ZAJEC EMIL

Nekega dne sem šel na travnik in
srečal zajca, ki je govoril. Rekel je, da
mu je ime Emil. Vprašal sem ga, če
se greva igrat.

Najprej me je čudno gledal, potem
pa je skočil in me porinil v jamo. Ker
me je bolela roka, sem zakričal.
Potem mi je roko povil s povojem in
me peljal v mesto zajcev. Nato sva se
z letočim avtom odpeljala na
Kitajsko, kjer sva kupila podmornico
za milijon evrov. Odpeljala sva se v
pristanišče Koper in z letalom v
Ameriko. Z raketo sva šla v vesolje.
Na Saturnu sva se ustavila in videla
Marsovce. Bili so majhni kakor list in
debeli. Marsovci so nama dali
limonado in košček saturnove pite.

Potem sva se veselo odpravila
nazaj v zajčjo deželo in ostalim
povedala natančno vse o dogodku.
Veselim se še kakšne dogodivščine z
Emilom.

Žiga Jančič, 3.a

KAKO BI BILO, ČE BI PONOČI S CEST IZGINILI VSI PROMETNI ZNAKI ...

Res ne vem, kam znaki so odšli.
Mogoče na počitnice,
ker policistov je preveč.
Ponavadi znaki stojijo,
od danes naprej pa bledijo.

Res težko brez znakov bi bilo.
A sedaj jih pa ni.
Kaj naj sedaj?
Avtov sedaj je preveč,
omejitev ni več.

Kot da policisti spiyo,
znaki pa se jim smejiyo.
Res ne vem, kaj bi zdaj.
Znaki brž nazaj!

Klavdija Drnovšek 5.b/8

MOJ PRIJATELJ/-ICA IZ TUJINE

Moji prijateljici je ime Megi. Živi v
Italiji. Spoznali sva se pred štirimi leti
na morju, na otoku Lopudu. Tudi ona
je toliko stara kot jaz. Ima dve sestri
in dva brata. Ima dolge rjave lase in
modre oči. Na morju je bila sama z
mamo in očetom. Ker sta oba
Slovenca, smo se sporazumevali po
slovensko. Megi je zelo živahna
deklica, vedno nasmejana, rada se
igra. Na morju sva se skupaj igrali,
gradili peščene gradove, se tunkali in
kopali. Počeli sva veliko vragolij in se
močno zabavali. A dopust je minil in
midve z Megi sva se poslovili. Od
takrat naprej včasih še dobim kakšno
njeno razglednico z njenih potovanj.

Ema Terbovc, 3.b

Moji prijateljici je ime Anne Jenson.
Stara je enajst let. Ima modre oči.
Njeni lasje so svetli, segajo do sredine
hrbta. Hodi v šesti razred in je odlična
učenka. Doma ima mlajšega bratca.
Spoznali sva se na morju. Skupaj sva
hodili plavat, v vodi pa sva uganjali
tudi razne norčije. Zvečer sva šli v
mesto, kjer sva si privoščili sladoled.
Pripovedovala mi je o svoji
domovini. Doma je na Nizozemskem.
Tam imajo veliko tulipanov, mlinov
na veter, lesenih cokel in sira. Zadnji
dan, ko sva se poslavljali, nama je
bilo hudo, saj sva vedeli, da se
verjetno ne bova več videli.

Tinkara Zalatel, 3.b

ŽIVLJENJE (glosa)

*Pameten v hribe hodi,
pridelek jim je vir življenja.
družina polna je trpljenja,
on na slabe pota brodi.*

Kje si pohodnik?
Tebe Skuta skriva,
katero Grintovec prekriva,
obišče vas pohodnik.
V telesu starem skriva se mladostnik.
Kaj ga v hribe vleče,
le koraki sreče.
To ni dobra vila,
to je srca sila.
Pameten v hribe hodi.

Z lopato kmet krepí se,
nato živeža nabere,
da se družina okoli mize zbere.
Le tko' lahko prež'vi se,
živeti ji mudi se.
Le njiva jih rešuje,
to jih z zdravjem nagrajuje.
Trdo delo, žgoče sonce,
lepa polt, zdrave kalonce.
Pridelek jim je vir življenja.

Drug'mu kmetu ne uspeva.
Ni pridelka, ne živine,
v trebuhu prazne so votline,
od kredita živi družina reva.
Angel varuh jih ne opeva.
Nezdrava telesa,
vedno manj imajo mesa.
Član za članom počasi umira,
prav nihče jih ne podpira.
Družina polna je trpljenja.

Spet drugje, novca je preveč.
On izbirčen,
Nič kaj firbčen.
Čudna sila zvila ga je preč,
na slabe pota z droge več.
Pomembno mu le pivo, vino in pa
žgan'e,
včasih celo marihuane.
Igle si v žilo stiska,
smrt na glavo mu pritiska.
On na slabe pota brodi.

Tadej Kleindinst, 9. b

MOJE OTROŠTVO

Prav poseben je bil dan,
ki se mu pravi rojstni dan,
ko prijokala sem na svet,
na ta čuden zemljski planet.

Glej to čudo,
kaj je to?
Vsi so se mi smejali in
za lička me ščipali.
Potem so hoteli,
da sedim in kmalu,
da že sama kar stojim.

Kmalu sem iz maminega naročja
v vrtec odšla in nove prijatelje
srečala.
Včasih pa je tudi kaj takega bilo,
da je bilo kar precej hudo.

Nato v kriško šolo sem se vpisala
In v prvem razredu kmalu pristala.
Učiteljica je na tablo črke pisala,
jaz pa bi kmalu kar zaspala.
No, saj ni bilo tako težko,
Iz dneva v dan sem si znanje nabrala
In sem v sedmem razredu pristala.

V tem času sem veliko prijateljev
spoznala,
veliko smeha je bilo,
včasih pa pride tudi to,
da solze po licu mi teko.

V mojem otroštvu je vse sorte bilo,
a lahko rečem le to,
da najbolj srečna sem zato,
ko vidim, da kadar mi je hudo,
mi vedno doma pomagajo.

Lara Blažič, 7. a

Najprej dojenček
mali nebogljenček,
potem otroček mali
vsi smo se igrali.
Šolar postal,
veliko se učil,
pamet kar naprej krepil.
Mladostnik postal,
se malo iskal,
ni vedel kaj bi,
vsi smo se kregali.
Odrasel postal
in kar naprej obžaloval,
da prehitro so minila leta,
v brezskrbje odeta,
ko brez skrbi pri starših smo bili.

Eva Meglič, 7. a

PESEM O ODRAŠČANJU

Na dan, ko sem se rodil,
še zelo majhen sem bil,
Vsak dan sem napredoval,
naš svet raziskoval.
na začetku sem med igračami ždel,
pozneje v televizijo, kače in krokodile
strmel.

Živali sem zelo rad imel, natančneje
plazilce,
ki bi jih polno doma imel.
Takrat svet še lep je bil,
topel in mehak z vrtcem
in šolo krut in težak.
Šole ne maram tudi zato,
ker zgodaj vstajati je zelo hudo.
Šole kot drugi se nisem veselil,
saj sem že zgodaj slišal –
učenje je hudo naporen dril.
Ampak dobro je vedno takrat,
ko do počitnic je še teden samo.
Takrat pa le nekaj verjamem,
da čas za igranje bom spet imel.
Šola vsem ni v veselje,
ampak s trudom si bomo ustvarili
lepo življenje.

Filip Žle, 7. a

Slika: Anja, 5.b

OD ROJSTVA DO ŠOLE

Četrtega septembra sem se rodila,
očke odprla in vsem življenje
popostrila.
Ime so mi dali Eva.
Majhna štruca sem bila, nežna in
veselega srca.
Včasih sem se smejala, včasih pa
jokala.
Rasla sem, zato v vrtec, šolo morala
sem.
Tam naučila sem se brati, pisati in
človeka spoštovati.
Najlepši dnevi so mi, ko s starši in
sorodniki se veselim.
Življenje pa tako hitro beži, da se mi
iztekajo šolske poti.
Zrasla sem v pravo damo, uglajeno in
spoštovano.

Eva Kogoj, 7. a

PUBERTETA

Ko se pogledam v ogledalo, vidim
nov mozolj.
Kričim, drvim in pamet izgubim, ker
je velik kot gomolj.

Ko si opomorem, ga začnem stiskati
in mesariti,
v upanju, da me ne bi opazil
in me mami zatožil.

Ko mozolja se znebiti pa v šolo
odhitim,
prijateljicam poročati želim, kako
mozolja se znebiti.
Prijateljice se hihitajo in regljajo o
igralcu super star,
ki oči ima sinje modre,
čupo tako za želet,
postavo pa kar za umret.

Pridemo v razred ta,
ko se mi zašibijo tla,
ko vidim fanta tega, oblije mi rdečica
mozoljasti obrazek ta.

Oni se pogovarja z lepo Tino,
kaj če želi iti z njo v kino?

Jezna sem vsa,
saj Tina lepši stas ima.

Med odmorom z Marijo bereva
super kul revijo.
in nasvete za lepo kožo,
frizuro lepo kakor rožo.
Vse kupone,
za šminke in šampone že naročava.

Ostali dan ležim,
pred računalnikom sedim,
malo za lepoto spim
in na starše se jezim.

Naše življenje težko je,
puberteta prava mora je.

Doživiš vse:
od ljubezni
do nakupovalne bolezni
in lepote
do sramote.

A puberteta takšna je,
živimo v upanju, da popravi se.

Eva Kryštufek, 7. a

NERODNI AVTO

Majhen avto po cesti drvi,
kmalu že proti drevju leti.
Pred prepadom se ustavi,
na sebi opazi dve rani

Avto je poškodovan,
k mehaniku je poslan.
Že mehanik ga popravi
in na cesto se odpravi.

Na cesti sreča policaja,
ki mu pove, da se avto maja.

Avto se ne maje več,
zato ga policaj spusti preč.

Jan Bitežnik, 3. a

Slika: Klemen, 9.a

ŽIVALSKA VESELICA

Jež je iz potoka pil vodo. Na drugem
bregu je v grmovju ležala lisica.
Zagledala je ježa, stopila iz grmovja
in...

ga zelo prestrašila. Vprašala ga je, če
bo šel v nedeljo na živalsko veselico.
Vse živali se pripravljajo na nastop in
že izbirajo obleke. Kdor ne bo
nastopal, pa bo pomagal pripraviti
pojedino. Potekala bo pod velikim
hrastom ob robu jase. Ježu je odleglo.
Navdušen ji je povedal, da bo na
veselici igral harmoniko. Lisica pa je
rekla, da bo pela in igrala na flavto.
Medved je ravno šel k čebelam po
med. lisica in jež sta odhitela vadit.
Ostale živali so se šle pripravljat.
Končno je prišel dan veselice. Rajali
so pozno v noč. Pili, jedli in peli,
plesali in igrali na glasbila. Zajci so
plesali ljudske plesne, veverice so
repale, ptice so v zboru lepo pele.

Če ne bi pričelo deževati, bi rajanje
trajalo še naslednji dan do poldneva.

Luka Krmelj, 3.a

PRVA USTRAHAVANKA

Ko Ana zaspi,
se pod posteljo raj prebudi.
Miši drvijo sem ter tja,
in pojejo la, la, la.

Sredi noči se zbudi,
ker kača na njej leži,
Ana ne more zaspati,
ker je duh pred njenimi vrati.

Duh leti sem,
ter tja in jo
ustrahuje kar za dva.

Ana zakriči,
raj se umiri,
v sobo mama pridrvi,
svojo Ano objeti hiti.

Ana se umiri,
sladko spi,
ZASPI ŠE TI!

Ula Pintarič, 5.a

MOKRA LISICA

Jež je iz potoka pil vodo. Na drugem
bregu je v grmovju ležala lisica.
Zagledala je ježa, stopila iz grmovja
in...

začela teči proti njemu, a jež jo je
videl in se zvil v klobčič. Lisica se je
na storžu spotaknila in padla je na
ježeve bodice. Lisica je bila zelo
jezna in vsa rdeča. A ni odnehala!
Ježa je hotela dobiti za večerjo, da bo
sita in ne lačna, kot včeraj. Jež je šel v
brlog in se najedel sadja. Čez nekaj
časa je nekdo potrkal na vrata. Bila je
lisica. Jež je vrata zaklenil in bil je na
varnem, saj je imel vrata iz pravega
kamna. Zato je lisica odšla domov.
Skuhal si je topel kakav, zakuril v
peči in sedel v naslonjač. Ko je bila
ura pet, je veverica potrkala na vrata.
Veverica in jež sta spekla piškote,
naredila torto in jagodni sok. Za vse
gozdne živali bosta naredila zabavo.
V nedeljo zvečer je bila zabava in
lisica je bila tudi tam, saj je
nameravala uloviti ježa. Spodrsnilo ji
je na ogrinjalu in padla je v sod.
Odnegli so jo ven.

Drugi dan je lovec lisico odnesel v
živalski vrt. Gozd je zdaj popolnoma
varen.

Tinkara Ličen, 3.a

DRUGA USTRAHAVANKA

Vse hudobne vas ljudi,
Naj čarovnica Cafura polovi.
Naj vas vpreže v sani,
Ter sam vrag naj vas lovi.

Srček vaš naj zledeni
Se v kamen spremeni.
Naj vas huda kača piči,
Naj se vaša kri v led spremeni.
Naj pohodi vas zlobni slon
Naj vas kar opica uči bonton.

Vse noči ne spite nič,
Če zaspite naj vas kača pič.
Nočna mora naj vas tlači,
Vi bahači, klepetaći.

Jeziki naj se vam posušijo.
Oči pa osušijo. Solze
Naj vam povedo, kaj v življenju je
LEPO.

Žana Studen, 5.a

PIKNIK ROJENIH MLADIČEV

Jež je iz potoka pil vodo. Na drugem bregu je v grmovju ležala lisica. Zgledala je ježa, stopila iz grmovja in....

mu povedala veselo novico, da je mama zajklja skotila mladiče. Povedala je tudi, da jih bodo šli pogledat. Jež je povedal, da še niso izbrali darila. Lisica kot znana tatica je šla v sosednjo vas na polja in vzela nekaj rdečih in oranžnih korenjev. Ko je korenje prinesla nazaj, so ga speli v šopek. Čez štiri ure je bila zabava. Pripravili so piškote, napolitanke, jabolčni zavitek, bonbone, sok, vino, pivo, kakav, belo kavo, črno kavo, kapučino, sadje, zelenjavo, pomfri, meso, palačinke, mleko, toast, kruh, jajca, papriko, paradižnik in torto. Veliki medved je prinesel radio, da so lahko zraven plesali. Plesali so dolgo in mali zajčki so postali lačni. Mama zajklja je šla nahraniti svoje zajčke. Ostali pa so se še naprej veselili. Vse so pojedli in popili. Samo še ena napolitanka je ostala. In nastal je prepir med srno, medvedom, zajcem, lisico, ježem in volkom. Prišla je sova, ki so jo zbudili med preprirom in rekla, da naj napolitanko nesejo mami zajklji. Res so jo nesli.

Dogovorili so se, da se spet dobijo na prvi rojstni dan.

Ajda Troha, 3.a

ČUDEŽNO SEME

Deklica je v stari lopi našla škatlo, na kateri je pisalo ČUDEŽNO SEME. Hitro je pripravila gredico in seme posejala....

Mislila je, da bo iz semena vzknila rastlina, ampak ni. Zraslo je drevo, na katerem so bile češnje velike kot jabolka. Deklica se je začudila in malo ustrašila. Odhitela je v hišo ampak to ni bila navadna hiša. Hiša se je spremenila. Dnevna soba je postala medvedova kletka, dekličina soba je postala kletka od tigra, spalnica je postala kletka od nilskega konja, kopalnica je postala kletka od žirafe, kuhinja pa kletka od opic. Ta hiša je postala pravi živalski vrt. Deklica se je ustrašila in začela kričati. Ko je odšla na vrt, je poskusila češnjo veliko kot jabolko. Bila je okusna. Ko je pojedla drugo češnjo, je odšla v hišo pogledat, kaj je. Hiša se je spremenila v muzej. Muzej je bil tako lep kot vedno. Ta muzej ji je bil zelo všeč, ampak vseeno je hotela navadno hišo. Iz kleti je vzela sekuro in posekala drevo, ki je zraslo iz semena. Takoj je bilo vse kot prej, edino pisma, škatle in semena ni bilo več.

Deklica je bila zelo vesela, saj ni bilo več semena in škatle, ki bi jo prestrašila. Tako se je družina veselila naprej brez čudežnega semena.

Davor Petrušić, 3. a

ČUDEŽ IZ SEMENA

Maja je v stari lopi našla škatlo, na kateri je pisalo ČUDEŽNO SEME. Hitro je pripravila gredico in seme posejala...

Skrbno ga je zalivala in skrbela zanj. Njen trud je bil poplačan. Zraslo je veliko drevo, na katerem so rasle sladkarije. Maja se je odločila, da sladkarij ne bo pojedla sama, ampak

jih bo prodajala. Postavila je majhno stojnico z napisom STOJNICA S SLADKARIJAMI. K njej so prišli otroci iz vseh vasi, saj so bile njene sladkarije najboljše. A tega veselja je bilo kmalu konec, saj je ministrstvo ravno na mestu, kjer je raslo drevo s sladkarijami, nameravalo zgraditi trgovino. Zato so morali posekati drevo s sladkarijami. Vsi so bili zelo žalostni, a čez čas so spoznali, da je v tem tudi nekaj dobrega.

V novi trgovini so zastoj delili bonbone. In če jemo preveč sladkarij, nam lahko zgnijejo zobje.

Eva Urbanc, 3. a

MIHA POTUJE OKOLI SVETA

Miha se je nekega večera skrivaj vkrcal na veliko ladjo. Miha je na ladji postal lačen, zato se je skrivaj splazil v jedilnico. Tam je vzel jabolko, kos kruha, sir in kozarec soka. Ko se je pošteno najedel, je na tla pogrnil odejo in zaspal. Zjutraj je ladja prispela v pristanišče na Kitajskem in Miha se je izkrcal. Tam je hotel izvedeti, kje sploh je. Vprašal je starca, ki je vozil kolo in ta mu je odgovoril neke čudne besede, ki jih Miha ni razumel. Kmalu je ugotovil, da je na Kitajskem. Ker se ni nič znašel, se je spet vkrcal na ladjo in odšel drugam. Miha je prepotoval cel svet, a vseeno je doma zanj najlepše.

Eva Urbanc, 3. a

Slika: Žiga, 5.a

PODNEBNE SPREMEMBE

V šoli smo se pogovarjali, kako se naše podnebje vsako leto bolj spreminja, kaj so vzroki za to in kaj lahko storimo, da to preprečimo. O teh stvareh nisem nikoli preveč razmišljala, saj se mi niso zdele pomembne. Zdaj vem, da sem se motila. S sošolko sva se pogovarjali, kako bi sami poskušali »rešiti naš planet«, saj sva mnenja, da vsak posameznik lahko pripomore k ohranitvi lepega in zdravega okolja. V mislih sem si predstavljala sebe čez kakšnih deset let.

Imam leseno hišo, ki ni ne prevelika ne premajhna, ampak ravno pravnja. Dobro je izolirana, da za ogrevanje ne porabim veliko energije. Hiša ima veliko velikih oken, da je v stanovanju dovolj svetlobe. Stene so svetlih barv. Luči so pravilno razporejene, uporabljam varčne žarnice. Redno ugašam stikala. V stanovanju varčujem tudi z vodo. Za ogrevanje vode pa uporabljam sončno energijo. Živim v kraju, kjer veter piha zelo pogosto, zato imam pred hišo vetrnice, tako izkoriščam še energijo vetra. Moj vrt je poln sveže zelenjave, sadovnjak pa sočnega

sadja, iz katerega pripravljam svež sok, marmelade, kis, kompot ... Pridelkov ne gnojim z umetnimi gnojili. »Zelo me skrbi zaradi izsekavanja pragozdov,« mi je rekla sošolka in me zmotila sredi razmišljanja, nadaljevala sem z mislimi in ji nisem odgovorila. Imam tudi zeliščni vrt. Zelišča porabljam za izdelavo krem, barv, parfumov, ličil, čajev, začimb. Pred hišo stoji velik čebelnjak. S pomočjo čebel pridelujem med (ne uporabljam ga le za prehrano, ampak tudi za zdravljenje ran, opeklin, prehlada ...), cvetni prah, matični mleček, propolis, vosek. Redno ločujem odpadke in s tem pripomem k reciklaži. Zaradi nastajanja ozonske luknje ne uporabljam sprejev pod pritiskom, ampak kristale. V svojem kraju velikokrat organiziram čistilno akcijo. Za svojo prehrano uporabljam čim več domače pridelanih pridelkov.

»Ljudje se sploh ne zavedajo, kako pomembno je varovanje okolja za nadaljnje generacije,« mi je spet rekla sošolka. Tokrat sem ji le na kratko odgovorila: »Res je.« in že sem nadaljevala s svojimi mislimi. Imam tudi avto na elektriko in sončno energijo. Zavzemam se za nižje cene

takšnih avtomobilov, da bi jih kupilo čim več ljudi. Tudi tovornjaki in večja prevozna sredstva bi delovala na električni pogon. Želim, da se poveča tudi javni prevoz, ki bi bil cenejši in bolje organiziran. Vsako soboto od 20.- 21. ure ne prižigam luči. Moje misli bi se še nadaljevale, če me ne bi zmotil šolski zvonec, ki je oznanjal začetek naslednje ure.

Z onesnaževanjem se spreminja tudi naše podnebje in če bomo onesnaževanje zmanjšali se bo tudi podnebje izboljšalo. Za takšno življenje, kot sem ga opisala, se je treba potruditi, a prepričana sem, da mi bo uspelo. Če nas bo vse več živelo, kakor bom jaz, bo naš planet še dolgo živel.

Nina, Lea, Alja in Eva, 9. b

DROBTINICE iz 7.a

Vse je dobro,
vse slabo,
a na svetu se
nič spremenilo ne bo.

Lara Blažič

Ko sonce vzide, nastopi dan,
ko Zemlja zavrti se
na temno stran,
je temna tudi noč,
nekaterim je to všeč,
nekaterim pač ne,
a svet je tak
in tak bo ostal.

Grega Bodlaj

Sonce sije v tvojem srcu,
če si dober in prijazen.
čisto dušo ti imaš,
če nič ne skrivaš in se kesaš.

Sara Gorišek

Slika: Kaja, 9.b

Ko se otrok rodi,
se mu nov svet odpre,
ko pa umre,
gre po poti v nov svet.

Gašper Mali

Življenje je eno samcato,
zato ga je treba izkoristiti
in v njem uživati
ter ga ljubiti.

Laura Grašič

Če si dober in prijazen
se prijatelji nabirajo
in nikoli ne odidejo
s tabo ostanejo
in s tabo živijo.

Eva Kogoj

Ko si se rodil, je deževalo.
ampak ne zato, ker je bila nevihta,
ampak zato, ker je
izgubila najlepšo zvezdo.

Manca Košir

Zelo, zelo te ljubim,
tako da te poljubim,
vendar se bojim,
da te nekoč izgubim.
Zelo, zelo te ljubim,
tako da te poljubim,
pa ti tudi mene,
saj vem, da si v mene.

Petra Kous

Danes je sonce,
jutri bo dež
a v mojem srcu
je vedno lepo.

Urška Kramar

V šolo hitim
preden zaspim
in se veselim,
ker bratca dobim.

Amanda Kregar

Lepo je, če si uspešen,
lepo je, če si bogat,
a najlepše, če imaš
nekoga rad.

Eva Kryštufek

Lep si kot noč, kot duh.
Lep si kot zvezdni sijaj.
Lep si kot ti misliš sam,
zato uporabljaj kremo zdaj.

Mark Perko

Rad spim, se učim,
doma mami nagajam,
a najraje od vsega
s prijatelji shajam.

Žan Pogačnik

Slika: Katja, 9.b

Nikoli ne veš,
kaj se ti bo zgodilo,
zato dobro premisli
za vsako besedo nemilo.

Ajda Remskar

Pogledaš v smeti
in ven zasmrdi
od smeti.

Aljaž Žepič

Življenje prednikov nam govori,
kaj na svetu delamo mi.
prijazno jim dajmo svoj dar,
da bodo mirno zaspali nazaj.

Vid Žepič

Ko uvidiš, koliko časa si zapravil,
tisti trenutek najraje čas bi ustavil.
Takrat bi se najraje vrnil
v otroški čas,
oh, ta čas, ko pa vedno prehitil nas.

Filip Žle

TRUBARJEVO LETO 2008

Letos se spominjamo 500-letnice rojstva očeta slovenskega knjižnega jezika.

Abececlarium

Vnd der Klein Catechismus
In der Windischen
Sprach.

Ane Buquice / is tih se ty
Wladi inu preprosi Slouenci
mogo lahku vkratkim zhasit
brati nauuzhiti / Vrih so tudi
ty vegshy stufi te kerszhanske
Vere inu ane Wolytue /
te so prepisane od anu
ga Peryatila vseh
Slouenzou.

PRIMOŽ TRUBAR
(1508-1586)

Trubar se je rodil 8. junija 1508 na Raščici pri Turjaku na Dolenjskem tesarju in mlinarju Mihi, podložniku turjaških grofov. Oče ga je namenil duhovniškemu poklicu. Dvanajst let je bilo Primožu, ko je šel z doma. Šolal se je eno leto na Reki, nato pa de leti v Salzburgu, kjer se je moral preživljati sam s cerkvenim petjem. Ne vemo, kaj ga je iz Salzburga privedlo v Trst k škofu Bonomu; pri njem je bil za osebnega služabnika, razen tega pa je pel kot član pevskega zbora v stolnici. Pri škofu Bonomu je z drugimi kleriki bral klasika Vergila in se seznanil z nauki učenega humanista Erazma Rotterdamskega.

Devetnajstletnemu mladeniču je Bonomo že dal župnijo Loko pri Zidanem mostu. Toda Trubar je župnijo kmalu izročil vikarju, sam pa je odšel v bogoslovno šolo na Dunaj, kjer je ostal dve leti. Leta 1530 ga je škof Bonomo posvetil za duhovnika in ga določil za vikarja v Laškem. Župnijo v Loki je Trubarju še nadalje vodil upravitelj, sam pa je pastiroval v Laškem, pridigal v duhu Erazma

Rotterdamskega in seznanjal ljudstvo z resnico, kot jo uče čisti evangeliji; pri tem je nekoč nastopil proti zidanju cerkve na čast sv. Roka, ki so jo hoteli postaviti njegovi farani.

Pred jezo faranov, ki so jih njegove pridige v novem duhu že prej vznemirjale in so mu zdaj resno grozili, se je Trubar umaknil v Ljubljano. Tu je okoli leta 1535 sprejel mesto stolnega pridigarja. V Ljubljani je bilo tedaj več pristašev protestantskih nauk. Zbirali so se okrog uradnika deželnih stanov Matije Klombnerja. Trubar je našel somišljenika tudi v kanonikih Mertlicu in Wienerju.

V svojih pridigah je Trubar uporabljal svetopisemsko razlago švicarskih reformatorjev in zvinglijancev Bullingerja in Pellicona, nastopal proti zidanju cerkva, proti romanjem in celibatu, bičal praznoverje in zagovarjal Luthrovo dogmo, da more vera sama brez dobrih del človeka zveličati. Zaradi njegovih nazorov ga

je deželni glavar leta 1540 pregnal iz dežele.

Trubar se je zatekel v Trst pod okrilje Bonoma, ki mu je dal službo pridigarja. Tedaj se je mnogo družil z italijanskimi privrženci novih nauk, Bonomo pa ga je vnel za gesla švicarskega reformatorja Kalvina. Škof Bonomo se je spet zavzel zanj in dosegel pri novem ljubljanskem škofu Kacijanarju, ki je bil na pol protestant, da je Trubarja imenoval za kanonika.

V Ljubljani je bil Trubar že toliko protestant, da je skrivoma obhajal laike s kruhom in vinom, vendar je mašo še bral po katoliškem obredu. Pod novim škofom Urbanom Tekstorjem, ki je bil vnet katolik, pa je Trubar moral prevzeti novo službo vikarja v Šentjerneju na Dolenjskem. Tjakaj so ga poslali, da bi uredil gospodarstvo župnije; ko pa je zvedel, da je njegovo ime na seznamu krivovercev in je zavoljo tega grozil zapor, se je sprva skrtil, nato pa v začetku leta 1548 pobegnil v Nurburg na Nemško.

1548-1561

Na Nemškem je Trubar po posredovanju predikanta Vida Dietricha dobil službo drugega pridigarja v Rothenburgu ob Tauberi, se kmalu oženil z Barbaro, sestro lekarnarja Mihaela Klause iz Celja, ter začel snovati za razvoj slovenske literature dragocene književne načrte.

Pomembno je, da je Trubar tudi v tujini mislil na domovino in na to, dako bi ostal s svojimi rojaki v stiku in kako bi med njimi iz tujine širil protestantske nauke. Zdaj se je priznaval k augsburški veroizpovedi in bil pravi protestant. Začel je uresničevati misel, da bi Slovence s slovensko tiskano knjigo pridobil za novo vero.

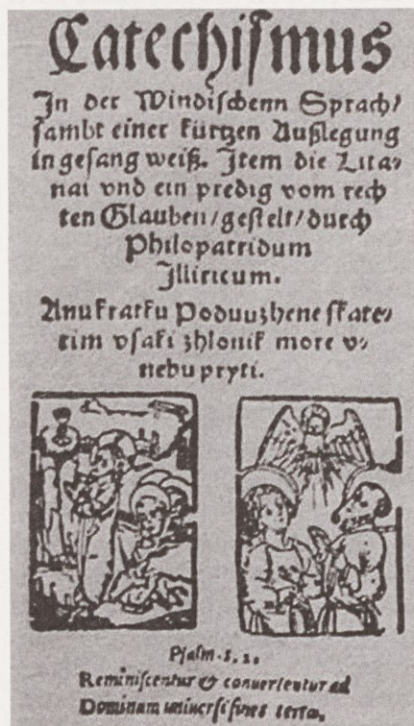
Znal je sicer tuje jezike: latinščino, nemščino, italijanščino, nekaj hrvaščine, ni pa znal hebrejščine in grščine. Da bi ustregel praktičnim potrebam, je sestavil najprej katekizem in abecednik. Za osnovo knjižnega jezika je vzel govor svojega rojstnega kraja Raščice na Dolenjskem, torej osrednje slovensko narečje, ki je menil o njem, da ga razumejo vsi Slovenci.

Prvi slovenski knjigi

Po odobritvi je dal Trubar obe knjižici v tiski tiskarju Morhartu v Tubingenu. Knjižici sta bili natisnjeni z gotskimi črkami in sta izšli v tisoč izvodih: Abecedarium z Brenzovim malim katehizmom pred koncem leta 1550, katehizem v prozi in pesmih s Flacijevim pridigo o veri pa v začetku leta 1551. Katehizem je izšel z nemškoslovenskim naslovom: Catechismus In der Windischen Sprach... Anu kratku Podučene s katerim vsaki človek more vnebu priti. Trubar se je podpisal kot »rodoljub ilirski« (Philopatridus Illyrucu), tiskar pa si je dal skrivno ime: Jernej Škrjanec na Sedmograškem (In Sybenburgen durch den Skuryaniz), da bi se tako izognil morebitnemu priganjanju, češ: knjižica je bila natisnjena na Sedmograškem, kjer protestantov niso preganjali.

Katekizem vsebuje nekatera pojasnila poglavja iz protestantskih nauk,

šest pesmi, dve molitvi in pridigo o veri. S to knjižico je hotel Trubar učiti rojake protestanske vere in hkrati ustreči protestantskemu bogoslužju na Slovenskem. Z drugo knjižico Abecedarium, ki vsebuje osem listov, pa je hotel, da bi se rojaki iz nje naučili branja. Tako je postal začetnik slovenske književnosti.

Primož Trubar in Peter Pavel Vergerij

Dve leti po izidu prve knjige je Trubar dobil župnijo v Kemptenu.

Slika: Kempten, sredina 16. stoletja /arhiv Semeniške knjižnice v Ljubljani

Ker je tisk prvih knjižic sam plačal in ostal tako brez denarnih sredstev za nadaljnje izdajanje knjig, mu je priskočil na pomoč Peter Pavel Vergerij (umrl 1565), bivši modruško-koprski škof, ki je bil prav tedaj pri wurttemberškem vojvodi Kristofu v službi kot svetovalec. Preskrbel mu je pomoč nemških knezov, mest in kranjskega plemstva ter ga pridobil za prevajanje sv. pisma, češ: za prevajanje ni neogibno potrebno znanje hebrejščine in grščine, in za izdajanje knjig v latinici namesto v gotici.

Z Vergerijevo pomočjo je Trubar leta 1555 izdal v ponovni izdaji prvi slovenski knjižici Catechismus in Abecedarium, tokrat v latinici, ter Ta Evangeli Svetiga Matevsha in prevod Vergerijevega italijanskega delca Ena molitov.

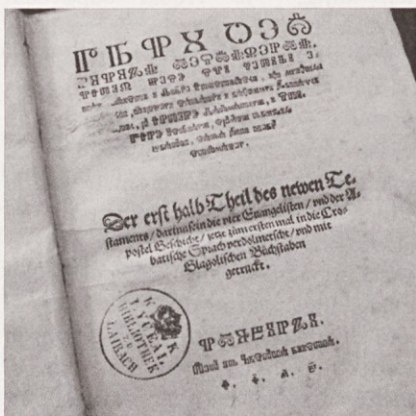
Vergeriju, ki je hotel veljati za pisca teh knjig, je Trubar odpovedal zaveznitvo in leta 1557 izdal Ta prvi deli tiga Noviga testamenta. Tisoč strani obsegajoča knjiga vsebuje prevode evangelijev in opisov dejanj apostolov ter je opremljena s predgovorom o naukih Luthrove vere, s koledarjem (Ta slovenski koledar) in Postilo, t. j. z razlago nedeljskih in prazničnih evangelijev. Prevod tega dela je Trubarju naložil skrb za glagolsko in cirilsko tiskarno, v kateri naj bi njegove spise tiskali, prevedene v hrvaščino; prevajal naj bi jih Štefan Konzul, istrski glagoljaš.

Vojvoda Krištof je obljubil denarno podporo. Izdelali so naročilo za glagolske črke, tedaj pa je zavistni koprski škof Vergerij ovadil Trubarja vojvodi Krištofu, češ da je v njegovih knjigah najti zwinglijanske nazore. Res je namreč, da se je s švicarskimi Zwinglijevimi privrženci Trubar celo dopisoval. Vergerijevo ovadbo se je Trubarju s pomočjo zaščitnika barona Ivana Ungnada, bivšega štajerskega glavarja, ki je zdaj bival v Urachu blizu Tubingena, posrečilo ovreči. Od vojvode Krištofa je dosegel tudi odobritev za izdajo knjige Ta drugi deil Tiga noviga testamenta.

Tedaj pa je Trubar dobil iz Ljubljane povabilo deželnih stanov, naj sprejme v Ljubljani mesto superintendenta, nekakega protestantskega dekana. Trubar pa je imel zdaj veliko dela s prirejanjem slovenske in hrvatske protestantske knjige; moral je urediti vprašanje glagolske tiskarne in natiska prve hrvatske knjige.

Delo je v začetku leta 1561 pospešil Ungnad s tem, da je ustanovil biblijski zavod v Urachu. Tega leta je Trubar dobil župnijo v Urachu in prevzel vodstvo biblijskega zavoda. Prej pa je še samostojno izdal: Svetiga Pavla ta dva listi h tim Korintarjem inu ta h tim Gallatarjem, ki pomeni nadaljevanje Novega zakona. Biblijski zavod v Urachu je bolj skrbel za hrvatske knjige kakor za slovenske.

Trubar je napisal posvetilo za glagolski katekizem in izdal v nemščini Register, poročilo o svojih dotedanjih delih, da bi z njim dokazal neosnovanost glede očitkov, da je zwinglijanec.

Slika: Testament / Foto: STA

1561-1565

Ko je uredil vse zadeve, se je junija 1561 odpravil v Ljubljano, da prevzame službo superintendenta na Kranjskem. V Ljubljani je bil zelo slovesno sprejet. Uredil je slovensko protestansko cerkev in dosegel, da so po pomembnejših krajih na Slovenskem nastavili pridigarje; vendar pa je pri tem delu kmalu prišel v spor z odločnejšim Klobnerjem. Ta je hotel dati v tisk protestantske cerkvene pesmi. Trubar je načrtu nasprotoval, ker so se mu zdele pesmi slabe.

Še isto leto se je Trubar vrnil v Urach, da bi uredil knjižno delo v biblijskem zavodu; s seboj je vzel dva Uskoka kot pomočnika. Med njegovo odsotnostjo je hrvatski prevajalec Štefan Konzul pridobil zase Ungnada in ga naščuval zoper Trubarja ter Trubarju po njegovi vrnitvi oteževal delo. Trubar je v tem času napisal več nemških posvetil v glagolske in cirilske knjige; med temi je precejšnega kulturnozgodovinskega pomena nemško posvetilo za glagolski Prvi del novega testamenta (1562). Na Nemškem je dal v tisk Artikule (1562), dogmatično knjigo, v kateri je poskusil iz treh veroizpovedi, augsburške, wurttemberške in saške ustvariti eno samo. S to knjigo pa si je nakopal zamero pravovernega Ungnada in nemških teologov. Nasprotoval mu je tudi njegov sodelavec Štefan Konzul, ki mu Trubarjeva navzočnost v Urachu ni bila po godu.

Naslednje leto, junija 1562, se je Trubar vrnil kot superintendent v Ljubljano. Klobner pa je dal v Urachu v Jurčičevi redakciji brez Trubarjeve odobritve in njegove vednosti natisniti pesmarico z naslovom Ene duhovne pejsni.

Kot superintendent v Ljubljani je bil Trubar močno zaposlen, vendar pa je še nadalje pisal nemška posvetila za hrvatske knjige, ki so jih izdajali v Ungnadovem zavodu. Sestavil in izdal je Slovensko cerkveno ordningo, cerkveni red za slovensko cerkev. S tem redom pa je posegel v pravice deželnega kneza; ta je dal knjigo zapleniti in Trubarja izgnati. Tako je leta 1565 Trubar vnovič odšel v pregnanstvo.

1565-1586

Po vrnitvi v Nemčijo je Trubar bival nekaj mesecev v Lauffenu, nato pa se je za stalno naselil v Derendingenu, kjer je bil župnik do smrti. Medtem pa je po Ungnadovi leta 1564 biblijski zavod prenehal delovati. Trubar je v naslednjih letih izdal: Ta celi psalter Davidov (1566), nemško-slovenski. Ta celi katehismus (1567), nadaljevanje Novega zakona Svetiga Pavla listuvi in pesmarico, ki se je izgubila.

Za kratko dobo se je leta 1567 vnovič vrnil na Slovensko, da bi od turških ujetnikov v Ljubljani in Ribnici kaj več poizvedel o koranu, muslimanskem sv. pismu; ker pa ga je oblast zasledovala, se je moral od domovine naglo posloviti.

Po sedmih letih je dal v tisk novo izdajo pesmarice z naslovom Ta celi katehismus... inu pejsmi (1574). Naslednje leto so kot dopolnilo izšle Tri duhovske pejsni: sledil je Katehismus z dvema izlagama (1575), ki vsebuje marsikaj o tedanjih verskih razmerah na Slovenskem, in pamflet Ta prvi psalm ž nega trijemi izlagami (1579), ki si v njem privošči katoliška duhovnika Polidorja Motagnano in Matijo Mrcino. Leta 1577 je Trubar končal svoje življenjsko delo, prevod Novega testamenta posledni dejl, pet let pozneje pa ga ponovno izdal popravljenega in z naslovom Ta celi novi testament (1582). Zadnje Trubarjevo delo je prevod Luthrove Hišne postile, ki jo je šele devet let po njegovi smrti izdal njegov mlajši sin Felician. Delo vsebuje lepe lesoreze in je bilo natisnjeno v izbrani kurzivi (ležečem tisku).

Trubar je umrl 29. junija 1586 v starosti osemindeset let v Derendingenu, kjer je pokopan.

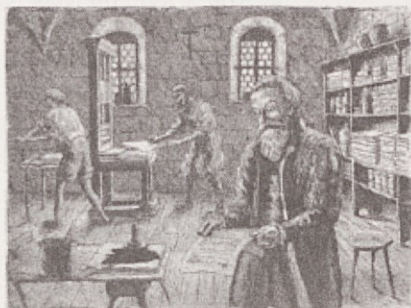
Pomen Trubarjeva dela

Trubar je začetnik slovenske književnosti in oče slovenskega knjižnega jezika. To dejstvo je toliko pomembnejše, ker je začel svoje književne načrte brez kake poprejšnje slovenske šolske izobrazbe. Pred njim ni bilo pri nas ne pravih šol ne tiskarne.

Slovensko ljudstvo je živelo v kulturni zaostalosti in zanemarjenosti. Cerkev na Slovenskem se tudi po ustanovitvi ljubljanske škofije (1461), ki so jo vodili domači škofje, niti tedaj, ko je zaradi vladajočega nemškega plemstva na Slovenskem čedalje bolj rasel vpliv nemščine, ni zavedala dolžnosti do slovenskega jezika, ki ga je govorilo domače kmečko ljudstvo; te dolžnosti niso čutili niti redki učenjaki slovenskega rodu, ki so delovali na dunajski univerzi in pisali svoja učena dela v humanističnem duhu in v latinskem jeziku.

Zategadelj tem bolj občudujemo Trubarjevo delo: zraslo je v tujini, ki jo nekje imenuje »muj Nigdirdom«, in sicer predvsem iz njegove velike ljubezni do domovine.

O tem ganljivo govore njegove besede: »Bog ve, da sem že v tistem času, ko sem še pri vas pridigal v slovenskem jeziku iz latinskih in nemških pridig, često vzdihnil in vzkliknil k Bogu, naj se zaradi posvečenja svojega imena in razširitve svojega kraljestva milostno ozre na naše ubogo, preprosto, dobrosrčno slovensko ljudstvo, naj mu prizanese in ga obdari z veliko milostjo in darom, da bi se tudi njegov jezik pisal in bral kakor jezik drugih ljudstev ter da bi se sv. pismo in druge dobre krščanske knjige prav prevedle in natisnile v slovenskem in hrvaškem jeziku.«

Prvi slovenski knjigi, katekizem in abecednik, je izdal na lastne stroške in je moral zaradi ovir, ko se tiskarji zaradi premirja med katoliki in protestanti niso upali tiskati njegovih knjig, zatajiti avtorja, tiskarja in kraj tiskarne. Navzlic temu pa je Trubar spretno skril svoje ime na neki strani katekizma v zvezi z Flacijevim pridigo, ki jo je priobčil poslovenjeno, v pripombo: »Le-ta pridiga je od Primoža Trubarje čestu pridigouana, na to isto te druge nega pridige vse kažejo, grdo inu se glihajo.«

V predgovoru svoje prve knjige pravi Trubar, da je dolgo premišljeval, preden se mu je posrečilo slovenski jezik spraviti v pismeno obliko. Sprva se je odločil za gotske črke, ki so mu bile znane in tudi domačinom najbližje, upoštevati pa je moral tudi črkarsko gradivo tiskarne. Pozneje je namesto gotskih črk vzela latinico, ki jo je spretno prikrojil za slovenske potrebe; uvedel je znamenja za sičnike: s = f, z = s, c = z in za šumevce: š = h, ž = sh, č = zh, dasi je zlasti znamenja za šumevce vse svoje življenje uporabljal nedosledno. Sodobnikom njegova nedoslednost ni delala težav; njegova učenca Sebastijan Krelj in za njim Adam Bohorič pa sta njegovo pisavo izpopolnila.

V petintridesetih letih svoje književne delavnosti je Trubar napisal dvaindvajset slovenskih knjig, eno nemško knjigo, deset nemških predgovorov in posvetil v hrvaške in srbske knjige, natisnjene s cirilico in glagolico; od dvaindvajsetih

slovenskih knjig, jih je bilo osem namenjenih potrebam protestantske cerkve. Njegove knjige so se ohranile večinoma v enem primerku; največ jih ima dunajska Nacionalna knjižnica (pet), nekaj pa jih je v ljubljanski Narodni in univerzitetni knjižnici. Največ so jih uničile rekatolizacijske komisije.

Trubarjeva dela govore o njegovi vsestranski versko reformatorski, pa tudi prosvetiteljski prizadevnosti.

Namen svoje prve slovenske knjige je pojasnil v slovenskem predgovoru h Katekizmu:

»Jest sem le te štuke iz svetiga pisma (inu nih izlage v te pejsni zložene), katere vsaki zastopni človik, kir hoče v nebu priti, ima vejčiti inu držati, h tim tudi to litanijo inu ano pridigo v le-te bukvice pustil prepisati v naš jezik, Bjugu na čast inu h dobromu vsem mladim ter preprostim ludem naše dežele. Zakaj iz tih se vsaki lehku navučti to pravo staro vero, de spozna tiga praviga Boga, de bode vejčel nemu prov služiti...«

V predgovoru k Abecedniku je svetoval Slovincem, kako »se mogo ti vaši ljubi otročiči inu tudi ti stari lehku inu hitru navučiti brati inu pisati«, in naslovil opozorilo na šolmaštre, pridigarje štuke te krščanske vere vse žlaht ljudi, suseb te mlade inu prepreoste, s tejm naprej pravijoč, beroč, pridigujoč, koker smo vom tukaj naprej izpisali, zvejstu vučite.«

Težave, ki jih je imel s črkopisom in jezikom, je Trubar pojasnil v naslednjem.

»Mi smo, Bug vej, dosti zmislovali, s kakovimi puhštabi to našo besedo bi mogli prov po tej ortografiji, štaltnu inu zastopnu pisati, de bi preveliku puhštabov oli konsonantov k ani silabi ne jemali, koker ti Peami inu druge dejo, kateru je grdu viditi. Taku mi nesmo mogli zdaj v naši zasopnosti drugače najti, temuč de se ta h zach, ta v za pul f pišejo inu postavijo inu de se ti štimovci izreko po šegi našeiga jezika. V ti viži se nom zdi, se ta naš jezik, suseb z latinskimi puhštabi, more prov, lehku inu zastopnu pisati inu brati...«

V Enem registru (1558) je naslovil svoje svarilo fevdalni gospodi :

»Katera gosposčina, mala oli velika, nemilostivu s sujemi kmeti inu pokorniki okuli hodi, po sili inu po krivini tu nih jemle, prevelike štivre inu tlake nalagajo, hud konec vzemo; nih blagu do tretjiga erba ne pride, nih stan inu žlahta cilu pogine, koker so ti celski knezi, naj so si dosti kloštrov inu kaplanij štitali, v Rim hodili, vsi poginili inu konec vzeli, zavolo kir so nih kmetom te lipe ščere po sili jemali...

V istem delcu sgovori tudi proti zidavi cerkva, proti čudežnim prikazovanjem in izraža ogorčenje, da »h timu farji, škofi inu nekateri gospudje melče, zavolo kr od tacih malikovnih ofrov imajo dosti mesa h kuhanu.«

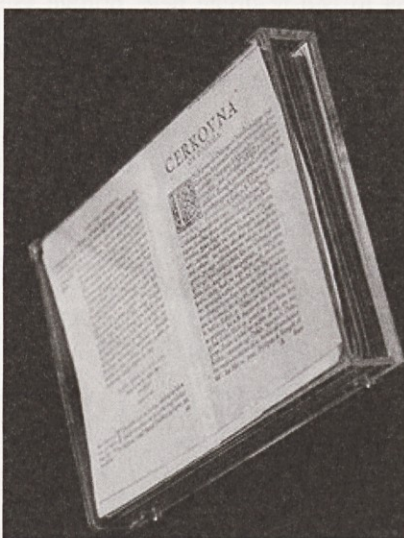
Iz nemškega posvetila h glagolski knjigi Prvi del novega testameta (1562) zveni med drugim tožba, da je naše ljudstvo še zelo praznoverno:

»Deželna gosposka, grofi, baroni, vitezi in plemiči slovenskih dežel znajo dobro nemško, a mnogi latinsko in laško. Tudi mnogi meščani, duhovni in menihi govore nemški. Preprosti neuki človek pa govori vseskozi samo slovenski jezik. To je dobro, dostojno, zvesto, resnicoljubno, pokorno, gostoljubno in milo ljudstvo, ki se prijazno in lepo vede do vseh tujcev in do vsakogar. Toda preveč in premočno je praznoverno, kajti kranjsko in slovensko dobrosrčno ljudstvo hoče vse svoje zadeve pri Bogu, pri Devici Mariji in pri svetnikih urediti samo s pogostim branjem in ustanavljanjem maš, s prisostvovanjem pri njih, z biljami, z darovanjem, z rožnimi venci, z ognjem, s prižiganjem sveč, s procesijami, z blagoslovljeno vodo, soljo, palmami, s kajenjem in kropljenjem, z daljnim romanjem in z zidanjem novih cerkva.«

V Cerkovni ordningi (1564) se je potegoval za to, da bodi služba božja slovenska:

»Vsem zastopnim krščnikom je vejdeče, de ti psalmi inu druge duhovske pejsmi se imajo v ti čerkvi pejti; apak kir so se dosehmal le v latinskem, tim gmajn ludem v nezastopnim jeziku v ti cerkvi pejli inu tudi mašovali, krščovali inu brali le latinsku, tu mi držimo za nepridnu

inu unucnu; inu ker so s takim latinskim petjem inu branem tudi hoteli milost, odpuščane tih grehov inu druge riči per Bugi dobiti inu zaslužiti, le-tu mi držimo za enu pregrešene inu zašpotovane te kriji Kristuseve. Obtü mi hočmo, de uže naprej v ti naši kranski deželi, de se ti psalmi inu vse druge službe božje, ti s. zakramenti v tim slovenskim kranskim jeziku se dopernašajo inu dile.«

Hotel je, naj bi se organiziralo slovensko šolstvo na Slovenskem, kajti »Obena dežela ne mejsto ne gmajna ne mogo prez šul, prez šularjev inu prez veučenih ludi biti, ne deželskih, ne duhovskih riči prov rovnati ne obdržati.«

Priporočal je, naj bi vsaka fara imela svojega učitelja in opozarjal oblast, naj poskrbi za izobrazbo ljudstva:

»Cesarji, krali, viudi inu vsa žlaht oblast inu gosposčina so dolžni dobre vučne šulmojstre inu umejtelne mlade ljudi v te kloštre inu v korarije postaviti inu te lene, nemarne požrešne, nečiste inu malikovske farje inu menihe iz njih izvreči inu izpoditi, v slednim mejstu, v trgu inu per sledni fari šulmojstre inu šularje držati, v mejstih inu trgih de se latinsku inu nemšku, per tih farah od farmoštrov, podružnikov inu mežnarjev tu slovensku pismu, brane in pisane vuči.«

Nedvomno bi Trubar v drugačnih okoliščinah, v kakršnih je delal, uveljavil tudi svoja umetniška prizadevanja, o čemer govori prva kitica pesmi, ki jo je naslovil: »Ana pejssem iz stariga svetiga pisma, kakovi je ta človik, od Buga prvič

stvarjen, kako je potle izkažen inu s pet ponovlen.«

Ne pujte, pujte, vsi ljudje,
vselej se veselite,
za volu dobrute božje
Bogu veden hvalite!

Bug je nam sujga sinu dal,
Čudne riči je on ž nim djal,
te merkajte po redi.

Kot globoko veren človek je Trubar hrepenel po resnici in pravici ter sklenil svojemu ljudstvu oznanjati pravo krščansko vero, kakor jo uči evangelij. Skušal je prosvetliti vraževerno slovensko ljudstvo, ki je zaradi »prikazni« zidalo na hribčkih številne cerkvice. Oznanjal je, da je samo v evangeliju čista verska resnica, in da je vsa druga služba božja malikovanje, ki izziva kazen v podobi Turkov: maša nima nobene vrednosti niti za žive niti za mrtve.

Iz zahtev protestantizma, da mora vsakdo sam brati sveto pismo in da se mora služba božja opravljati v razumljivem jeziku, je Trubar pravilno sklepal, da je treba Slovincem knjig, šolskih čitank, prevodov sv.pisma, cerkvenih pesmi itd. Po štiriintridesetih letih dela je zapisal samozavestne besede: »Pred štiriintridesetimi leti nisi našel niti pisma niti registra, kaj šele knjigo v našem slovenskem jeziku. Zdaj imamo v svojem slovenskem jeziku ne samo katekizem, ampak ves novi testament, vse poslanice apostolov in Janezovo razodetje, locos theologicos (t. j. dogmatiko, knjigo o poglavitnih naukih protestantske cerkve), postilo(zbirko pridig in premišljevanj), veroizpoved, formulam concordiae«, popolno cerkveno uredbo, psalter in več drugih knjig.«

Trubar se je do konca svojega življenja zavedal, da je izšel iz kmečkega ljudstva. V kulturni jezik je povzdignil govorico raščičanskih kmetov. V plamenečih besedah je bičal malikovalsko praznovanje in predsodke med ljudstvom. Zavnil je Vergerijeve poskuse, da bi ustvarili skupni jugoslovanski knjižni jezik, ker je vedel, da bi bil tak jezik preprostemu ljudstvu nerazumljiv. Vztrajal je pri slovenskem narodnem jeziku in predlagal, naj njegove knjige prevajajo v hrvaščino.

V pismu Bohoriču je leta 1565 zapisal besede:

»Ne dvomimo, da dobro poznaš in neredko obžaluješ nesrečno kulturno zaostalot naše ožje domovine: saj je prava sramota, kako se vsepovsod šopiri zaničevanje do lepih umetnosti in zanemarjenje v duhovne izobrazbe. Toda, ko bi le vsi, ki to bedno rovtarstvo v resnici občutijo, hoteli združiti z nami svoje želje in gorečnost, svoje misli in delo ter z nami vred napeti vse sile, da mu napravijo konec!«

Trubar je s svojim delom postavil temelje, na katerih so nasledniki slovenski knjižni jezik pozneje izoblikovali v umetniško izrazilo ter v njem ustvarili književna dela globoke miselne in čustvene vsebine.

Zaradi vsega napisanega Trubarja danes pojmuje kot enega najpomembnejših Slovencev, zato ima svoje mestu tudi na slovenskem denarju; prej na desetih tolarjih, zdaj na enem evru, ob obletnici pa še na priložnostnem kovancu za 2 evra.

bankovec

kovaneec

priložnostni kovaneec

Pomen Trubarjevega dela ni samo v tem, da je napisal prvo slovensko knjigo. Predvsem je pomembno to, da je slovenski jezik povzdignil na raven drugih evropskih narodov. Jezik, ki so ga uporabljali do tedaj le kmečki ljudje, so začeli uporabljati tudi plemiči in študirajoča mladina. Začel pa se je uveljavljati tudi v bogoslužju. Primož Trubar je bil tudi prvi, ki je uporabil pojem slovenskih dežel in s tem začel uveljavljati slovenstvo kot narod.

Danes je njegova hiša muzej, ki si jo od zunaj lahko prostovoljno ogledate.

Med sošolci sem povprašal, kaj jim pomeni Primož Trubar? Dobil sem naslednje odgovore:

- Matic Zaplotnik: Pisatelj, ki je živel v 16. stoletju.
- Rihard Kopač: Začetek slovenskega jezika.
- Rok Snedic: Več snovi pri slovenščini.
- Tim Petrovčič: Pisatelj.
- Andraž Slatnar: Nekdo, ki ga ni več med nami.

Viri:

- Pregled zgodovine Slovenske književnosti
- Wikipedia, Primož Trubar-znamenite osebnosti

zbral in uredil: Klemen Rifelj, 8.b

SMEH, ZABAVA IN PROSTI ČAS

KVIZ

Odgovori, nato črke pred pravnimi odgovori zapiši na spodnje črte in dobi/-a boš rešitev skritega gesla.

1. Koliko vrst sov obstaja?

- s) 7
- u) 70
- š) 170

2. Kakšne barve so mladi labodi?

- o) sive
- č) bele
- h) črne

3. Kako se imenuje gosji samec?

- a) goskar
- l) gosak
- v) gosar

4. Kako konji ponavadi spijo?

- n) sede
- z) leže
- a) stoje

GESLO:

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

Jan Brovč, 5.b/8

ŠALE

UČENJE

Miha, kaj pa pomeni ta vpitje in prerekanje v dnevni sobi? je vprašala mama.

"Dedek uči očka, kako se naredi moja domača naloga."

GEOGRAFSKI

"Ati, ati, kje je Afrika?"

"Ne vem, sine, mamica je pospravljala."

BOLEZEN

Janezek je strmel v cvek, ki se je svetil na njegovi nalogi.

– Kako to, da si pisal tako slabo, ga je vprašal prijatelj.

– Zaradi odsotnosti.

– Kaj si manjkal, ko smo obravnavali to snov?

– Ne, ampak moj sosed je manjkal, ko smo pisali nalogo.

DOMAČA NALOGA

Tadej je bil potr, ko je učitelj začel pregledovati domačo nalogo.

– Kaj je Tadej, upam, da nisi spet brez naloge!

– Ne, gospod učitelj, nalogo sem naredil, ampak sem potem iz tistega lista naredil letalo.

– To pa res ni prav, ampak naj ti bo. Vseeno bom pogledal tvojo nalogo. Kje jo imaš?

– Saj v tem je problem. Letalo je bilo ugrabljeno.

UPANJE

–Upam, Špela, da te nisem videl prepisovati od sosede, pravi učitelj.

–Tudi jaz upam, da me niste videli.

DVA RECEPTA

s katerimi lahko presenetite svoje bližnje med poletnimi počitnicami.

BANANIN SLADOLED

Sestavine:

Banane	4 kosi
Sladkor - v prahu	200g
Svež limonin sok	
Sladka smetana	250ml
Vaniljev sladkor	1 kos

Priprava:

Banane in sladkor v prahu zmiksamo z mešalnikom. Dodamo sok ene limone. Sladko smetano ter vaniljev sladkor trdo stepemo. Smetano narahlo zmešamo z bananami. Maso postavimo v zamrzovalnik in počakamo, da zamrzne.

NEŽNA MARELIČNA KREMA

Sestavine:

Marelice - suhe	300g
Svež pomarančni sok	300ml
Skuta - manj mastna	200g
Jajce - kokošje, beljak	2 kosa

Priprava:

Marelice damo v lonec, prilijemo pomarančni sok in segrevamo dokler ne začne vreti. Kuhamo 3 minute. Marelice nekoliko ohladimo, damo v mešalnik in gladko zmiksamo. Nato primešamo še skuto. Beljak stepamo toliko časa, da nastane trd sneg. Sneg nato primešamo k marelicam in skuti. Rahlo marelično kremo nato ohladimo in preložimo v kozarce.

Namig: Kremo lahko okrasimo z listi poprove mete.

vir: spletna stran Moji recepti

SUDOKU

		1			3			
5	7	3		2		9	1	
8		2	4				5	
		5	6			1		
			2	1			8	5
								3
	3			7	8	2		1
6	2			3		5		9

Sestavila: Ana Cimperman

REŠI UGANKO

1. Kaj je nadpomenka za bitja, stvari in pojme?
2. Kako pravimo črkam, ki jih izgovarjamo brez polglasnika?
3. Kako pravimo besedam, ki imajo enak pomen?
4. Kaj je tisti del pri premem govoru, ki ni dobessedno ponovljen?
5. Kako pravimo pravljici, ki ni ljudska?
6. Kdo je napisal pravljico Grdi raček? (samo priimek)
7. Kako pravimo samoglasnikom, ki jih izgovarjamo krepkeje? Da so...
8. Kakšno ločilo je pika?
9. Kako pravimo ločilu, s katerim izražamo veselje?
10. Katera je nasprotna besedna družina sopomenkam?
11. Kdo je napisal knjigo Geniji v kratkih hlačah? (samo ime)

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

Sestavila: Špela Dolžan, 5.b/8

ŠALE HA-HA-HA

"OTROCI, ALI SE LAHKO Z VAMI IGRAM INDIJANCE?"
 "NE, DEDEK, NE MOREŠ! TI SI ŽE SKALPIRAN!"

DESETLETNI MIHA PRIDE V GOSTILNO IN NAROČI VISKI.
 "VISKI PA NI ZA OTROKE!" MU REČE NATAKAR.
 "TEBI LAHKO DAM LE MLEKO ALI PA SADNI SOK!"
 MIHA PRIČNE JOKATI, NATAKAR PA GA VPRAŠA:
 "ZAKAJ TAK JOK?"
 "DOMA SO MI REKLI, DA BOM DOBIL MAČKA, ČE BOM PIL VISKI."

"NE SMEŠ SE PUDRATI!" JE REKEL GREGA
 SVOJEMU PRIJATELJU, KI SE JE PUDRAL.
 "ZAKAJ PA NE?"
 "KER SE PUDRAJO LE ŽENSKE, MOŠKI PA SE MORAMO UMIVATI!"

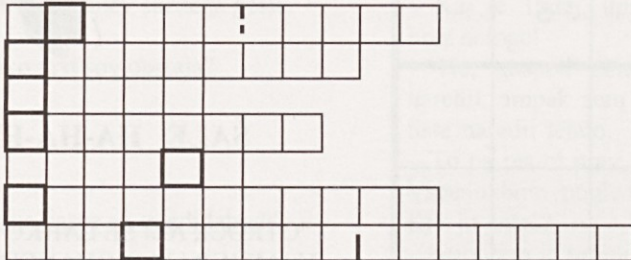
"RAZRED, KO VAS NEKAJ VPRAŠAM, ŽELIM, DA MI ODGOVORITE TAKOJ!" REČE UČITELJICA.
 "NO, KOLIKO JE DESET MINUS TRI?"
 "TAKOJ," ODGOVORI RAZRED.

DEDEK VPRAŠA VNUKA:
 "KAKO JE KAJ S TEBOJ?"
 "ŠE KAR, LE S TVOJIM SINOM IMAM VČASIH KAKŠNE TEŽAVE ..."

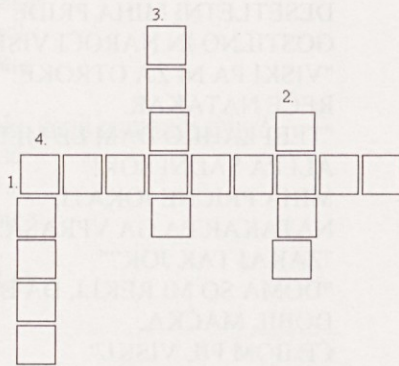
Marja Pavlin, 5.b

Križanka

1. Del Ljublanske kotline
2. Pokrajina v Sloveniji
3. Prestolnica Gorenjske
4. Prebivalci Emone
5. Rimsko ime za Celje
6. Obrt alpskega sveta
7. Kotlina na prehodu v Panonski svet

Sestavila: Sabina Dobrin, 5.b/8

1. Kako se imenuje naša država?
2. Kako se imenuje bivališče Eskimov?
3. Kako se imenuje žival, ki ima oklep in lahko živi v vodi in na kopnem?
4. Kako se imenuje predmet v šoli, kjer spoznavamo pravila slovenskega jezika?

Sestavila: Nina Seifert, 5.b/8

GOBELIN

Opozorilo pred reševanjem:

Za dokončanje enega gobelina (križanke) velikosti 40 x 40 polj ali 50 x 50 potrebuješ kar nekaj ur koncentracije in razmišljanja. Super trening za možgane!

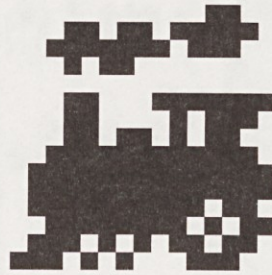
Kaj je gobelin?

To je razvedrilno-logična uganka, kjer je potrebno z logičnim sklepanjem izpolniti prazno mrežo s kvadrati po določenih pravilih. Rešitev je običajno slika, ki nekaj predstavlja. Rešujemo ga tako, da s svinčnikom črnimo polja v mreži.

Navodilo za reševanje:

Številke ob robu vsake vrstice in vsakega stolpca povedo, koliko skupin črnih polj je v vrstici oziroma stolpcu in koliko črnih polj je v vsaki strnjeni skupini. Med sosednjima skupinama črnih polj je vsaj eno belo polje. Vrstica oz. stolpec se lahko začne z belim ali s črnim poljem.

Reševati začnemo pri vrsticah ali stolpcih, ki imajo številko ali vsoto števil večjo od polovice dolžine vrstice ali stolpca. Tedaj lahko v sredini vrstice počrnimo kar nekaj polj, ki so zagotovo črna (presek množic). Zelo koristno je, če počrnimo čim več polj v začetni ali končni vrstici oziroma stolpcu. Vsako polje v določeni vrstici je lahko koristen podatek za položaj črnih polj v stolpcu, ki vrstico seka in obratno.

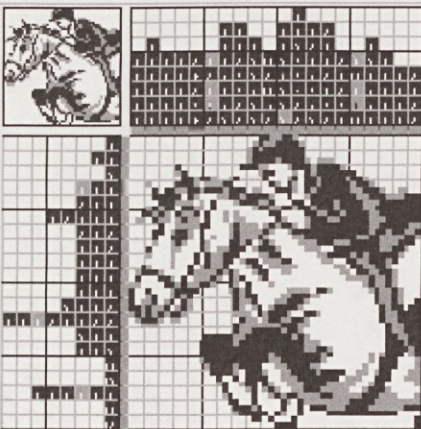

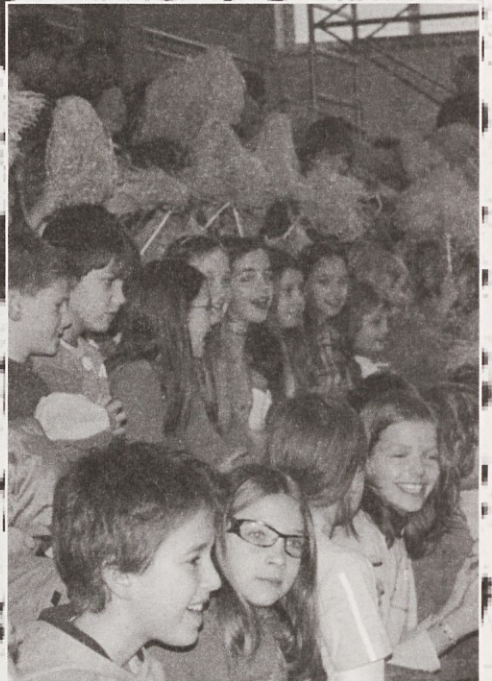
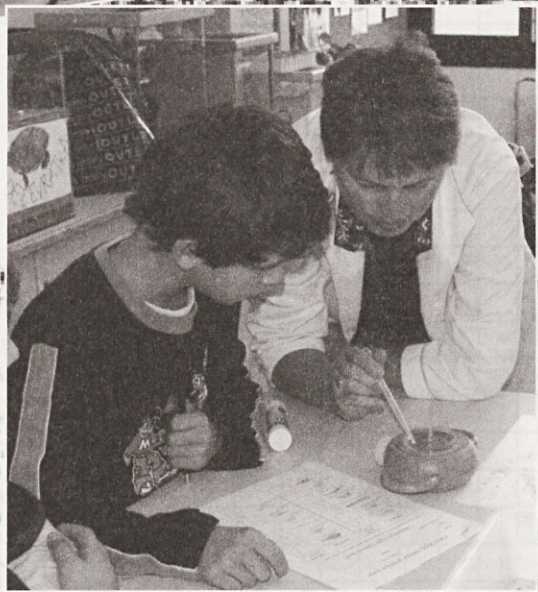
Zdaj poskusi še ti!

Veliko sreče in potrpljenja.

										1	1	1					
		7	9	11	12	17	17	17	17	16	12	11	9	7			
	2																
	1																
	1																
	4																
	5																
	5																
	5																
	7																
	9																
	11																
	13																
	13																
	13																
	13																
	13																
	13																
	11																
4	4																

											7	4							
											1	6	1	3	2	1			
			1	1	1	1	1	9	9	8	1	3	1	1	1	1			
	1	2	3	3	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	3	3	2	2
	3																		
	4																		
	5																		
	6																		
	7																		
	8																		
	9																		
	2																		
	2																		
	0																		
2	1	2																	
2	3	2																	
1	1																		
1																			
4																			

KAJ JE EKO DA

Depo

sp 908TRŽIČ

MOSTOVI

2007/2008

373.3(497.4 Križe)

4003424

COBISS

KNJINICA TRŽIČ

V učilnici sem pobožal želvico,
všeč mi je bilo, ko sem imel na roki pijavko
in ko sem gledal skozi mikroskop.

Nik

Na eko dnevu so nam učenci
pripovedovali o energiji.

Žan

Eko pomeni, da smo prijazni do narave in
narava je prijazna do nas.

Nik

Mi skrbimo za naravo, pospravljamo papirčke,
zapiramo vodo, pospravljamo učilnico,
kadar je svetlo ugasnemo luč.

Julija

Všeč mi je bilo, da smo pobrali toliko smeti na Kriški.

Štefan

Učiteljica Simona nam je pripovedovala
o revni državi Angoli in nam povedala,
kako se otroci igrajo, oblečejo,
kako mamice nosijo otroke na hrbtu,
otroci nosijo vodo na glavah,
se kopajo v reki, nekateri ne smejo v šolo.

Matevž

Ko smo se igrali ljudske igre
in je župan posadil drevo.

Nejc

Pod mikroskopom smo gledali
ličinko komarja.

Žan

Gledali smo živali pod mikroskopom.

Tjaša

Ogledali smo si živali in spoznali,
da se moramo do njih lepo vesti in
z njimi lepo ravnati sicer umrejo.

Mitja

Dan veselja in z
Mi

Eko vedenje je, da smo vljudni do drugih.

Kristjan

Da celo leto zbiramo zamaške, pločevinke,
baterije, telefone, star papir, kartoše.

Nejc

Šli smo gledat črvičke,
učiteljica Simona nam je govorila o Angoli.

Klemen

Bilo je lepo,
ko smo se vsi zbrali
in posadili drevo.

Klemen

Ker je naša šola eko šola
in da smo prijazni do okolja.

Mitja

Šli smo gledat lutke,
ki so jih učenci delali iz odpadnega materiala.

Saška

Da smo gledali živali,
ki živijo v vodi
in smo se zunaj igrali.

Ana

Z ventilatorjem in lučjo je nastala elektrika.

Miha

Na pohodu v gozd smo pobirali smeti.

Tia